

Hyvinvointikertomus OSA 2: Suunnitelma kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä Kuopiossa vuosille 2018-2021

SISÄLTÖ:

Hyvinvointitavoitteet vuosille 2018-2021

Tavoitetasot

Mittarit

Toimenpiteet

Hyvinvointikertomus

Tiivis asiakirja, jonka laativat eri hallinnonalojen asiantuntijat yhdessä ja se koostuu seuraavista osista:

OSA1: ”kertomus”

Yhteenveto kuopiolaisten hyvinvoinnin tilasta 2013-2016 ja

OSA 2: ”suunnitelma”

Painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot ja resurssit sekä arviointimittarit seuraavalle valtuustokaudelle

OSA 3: Valtuustohyväksyntä Suunnitelman hyväksyminen

Hyvinvointikertomus – rakenne kertomuksesta suunnitelmaan ja toteutukseen

I Kertomus: Kuvaus poikkileikkaustilanteesta:

- Mitä tehty? Missä ollaan nyt? (indikaattorit, asiakirjat, kokemuksellinen tieto
-> hyvää ja kehitettävää)
- Mitkä ovat tulevaisuuden haasteita? (hyvinvointieronäkökulma? Haasteet tavoitteiksi)
- Pitääkö toiminnan painopistettä, työtä ja kuntien tukea suunnata uudella tavalla?

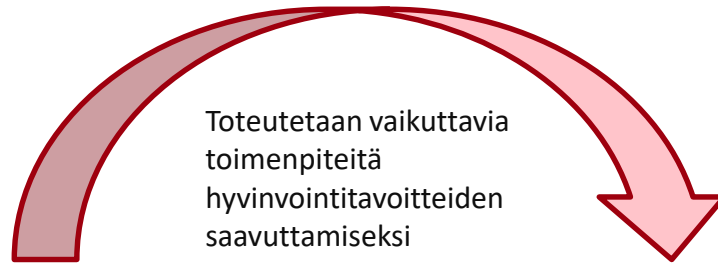
II Suunnitelma:

- Tavoitteet (pohjautuvat indikaattoritietoon, kehitettävää, mille kohderyhmälle)
- Tavoitetasot (mihin pyritään valtuustokauden loppuun mennessä)
- Toimenpiteet
 - ✓ näyttöön perustuvia/ kansallisesti suositeltuja,
 - ✓ EVA
 - ✓ yhteys talous- ja toimintasuunnitelmaan
- Resurssit,
- Vastuut,
- Seuranta ja arviointimenettelyt (indikaattorit)

III Toteutus:

- Suunnitelma valtuustohyväksynnän kautta toteutukseen

Talousarvio- prosessin vuosikello ja hyvinvointi- kertomus (hvk)

Talousarvion ja toimintasuunnitelman hyväksyminen (joulukuu)

ANALYYSIVAIHE (tammi-helmikuu)

Käyttösuunnitelmat (tammikuu)

Painopisteiden tarkistaminen talous- ja toimintasuunnitelmaan (loka-marraskuu)

Palvelusopimusneuvottelut (lokakuu)

Hvk osaksi talousarviota:
hyvinvointitavoitteet ja menetelmät = mitä huomioitava budjetissa – mihin varattava resursseja?

Toimenpide- ja resurssiesitykset (elokuu)

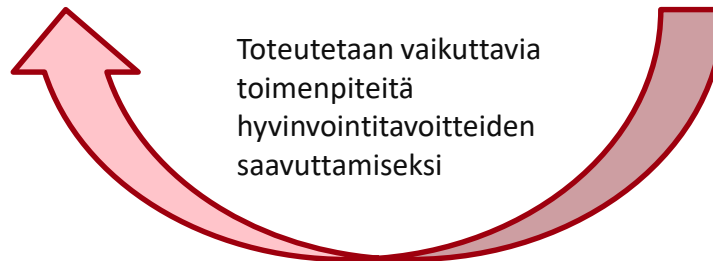
Strategioiden ja ohjelmien päivittäminen (syyskuu)

Hvk vuosiraportti – mitä hyvinvointitavoitteiden eteen on tehty, miten hyvinvointitavoitteissa on edetty?
-> Arvioinnin pohjalta **tarvittaessa** tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkennus.

TILINPÄÄTÖS (maaliskuu)

Talousarvion laadintaohjeet

Kerran valtuustokaudessa tehdään laaja hyvinvointisuunnitelma
= edellisen valtuustokauden ajalta hyvinvoinnin tilan kuvaus ja
suunnitelma seuraavalle valtuustokaudelle (=tavoitteet, menetelmät, mittarit,
vastuut)

Kerran vuodessa tehdään vuosiraportti (alkukevät -> tilinpäätökseen, tarvittaessa täydennetään myöhemmin saman vuoden aikana)

= miten tavoitteet on saavutettu, mitä on tehty hyvinvointitavoitteiden edistämiseksi. Tarvittaessa tarkennetaan hyvinvointitavoitteita ja toimenpiteitä

Kuopion hyvinvointitavoitteet

hyvinvointikertomuksen pohjalta
vuosille 2018-2021

Terveet elintavat,
Turvallinen
Kuopio, Varhainen
tuki, Osallistuva ja
vaikuttava
kuntalainen,
Työllistyminen

Tavoitteet pohjautuvat tietoon kuntalaisten hyvinvoinnista. Hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä:

Hyvinvointi

Opiskelu ja työ ja toimeentulo

Päivähoito, Koulu

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Muut palvelut

Talous, tulot, menot, väestö ja elinvoima

Elämänlaatu ja osallisuus

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kunnan palvelut

Vapaa-aika

Indikaattoritieto kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä saadaan niistä tietokannoista, joista se on toistaiseksi mahdollista:

- **Sotkanet** www.sotkanet.fi
- **ATH** Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus www.terveytemme.fi/ath
- **Kouluterveyskysely** <http://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/vaestotutkimukset/kouluterveyskysely>
- **Tea-viisari** <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/johtaminen/tyokaluja/teaviisari>
- **Kunnan omat indikaattorit ja tilastot**
- **Laadulliset** kyselyt ja asiakaspalautteet – mm. kokemuksellinen hyvinvointikysely ja työpajojen tulokset

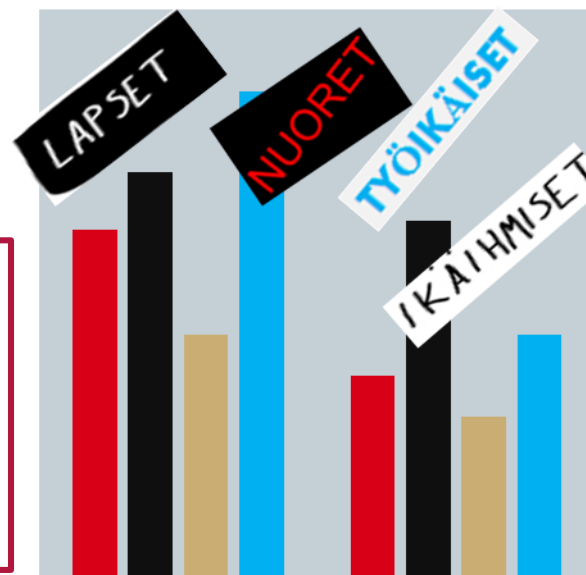
Kuopiolaisten hyvinvoinnin tilan kuvaus 2013-2016 eli koottu indikaattoritieto löytyy:

<https://www.kuopio.fi/fi/ohjelmat-ja-suunnitelmat>

-> näiden tietojen pohjalta luotu hyvinvointitavoitteet!

Kuopion vertailukunnat:

- Jyväskylä
- Tampere
- Turku
- Joensuu
- Oulu
- Lahti

Tavoitetila

Tavoitetila/ visio:

Reipas, reilu ja raitis kuopiolainen terveessä ja turvallisessa ympäristössä:

- Reipas = liikunta, ravitseminen, kuntalaiset osallistuvat ja vaikuttavat, työllistyminen, aktiivisuus, ei mielenterveysongelmia
- Reilu = turvallisuus, mm. ei kiusata, ei väkivaltaa, ei seksuaalista häirintää ja kuntalaisia osallistetaan suunnitteluun ja päätöksentekoon
- Raitis = alkoholihaittojen ehkäisy ja vähentäminen
- Terveellisessä ja turvallisessa ympäristössä = saa varhaista tukea, yhteisöllisyys, turvallisuus (ei liikenneonnettomuuksia tms.) viihtyisyys, terveellinen ympäristö

(suluissa strategiassa käytetyt käsitteet)

LAPSET

NUORET

TYÖIKÄISET

IKÄIHMISET

TERVEET ELINTAVAT (Aktiivinen arki)

TURVALLINEN KUOPIO

VARHAINEN TUKI

OSALLISTUVA JA VAIKUTTAVA

KUNTALAINEN

(Kumppanuus)

TYÖLLISTYMINEN

Terveet elintavat, Turvallinen
Kuopio, Varhainen tuki,
Osallistuva ja vaikuttava
kuntalainen, Työllistyminen

KUOPION HYVINVOINTITAVOITTEET (2018-2021)

tarkennetuin sisällöin

- **Terveet elintavat (strategiassa Aktiivinen arki)**
 - Kuopiossa on terveellinen ja aktiivisuuteen kannustava ympäristö
 - Päihde- ja mielenterveysongelmat vähenevät: nuoret, erityisesti ammatillisten oppilaitosten, työkäiset ja ikäihmiset
 - Lapset ja nuoret liikkuvat vähintään suositusten mukaisesti.
 - Edistetään lasten ja nuorten hyvää ravitsemusta sekä ruokakasvatusta ja ennaltaehkäistään ylipainoa
 - Nuoret kokevat terveydentilansa hyväksi (erityisesti ammatillisten oppilaitosten nuorten parissa määrä lisääntyy).
 - Työkäiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi (tuki- ja liikuntaelinsairaudet, liian vähäinen liikunta)
 - Työkäiset syövät säännöllisesti ja monipuolisesti
 - Edistetään ikäihmisten hyvää ravitsemusta ja ehkäistään aliravitsemusta
 - Kuopiossa ikäihmiset ovat aktiivisia ja toimintakykyisiä
 - Ikäihmiset kokevat terveytensä hyväksi
- **Turvallinen Kuopio (Strategiassa turvallinen ja viihtyisä ympäristö)**
 - Kuopiossa on turvallinen ja viihtyisä ympäristö
 - Kuopiossa ei kiusata ketään
 - Seksuaalista häirintää, fyysistä uhkaa ja väkivaltaa ei esiinny
 - Ketään ei syrjitä
 - Perheväkivalta ja myös kodin ulkopuolella tapahtuva väkivalta vähenee
 - Liikenneonnettomuudet vähenevät (moponuoret, jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet, nuoret ajokortin saaneet)
 - Ikäihmisten kodit ovat turvallisia asua
- **Varhainen tuki**
 - Lapsiperheet saavat varhaista ja avohuollon tukea tarvittaessa (huomioidaan myös maahanmuuttajalapsiperheet)
 - Ikäihmiset saavat tukea kotiin
- **Osallistuva ja vaikuttava kuntalainen (vuoden 2018 painopiste) (Strategiassa Kumppanuus)**
 - Kuntalaiset ovat aktiivisia ja heillä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa
 - Kukaan ei koe tahtomattaan yksinäisyyttä (erityisesti miehet 20-54v ja ikäihmiset)
 - Kuntalaiset saavat tietoa ja tukea oman hyvinvointinsa edistämiseksi
- **Työllistyminen (Strategiassa työllisyys ja toimeentulo)**
 - Työllistyminen ja työllisyystilanne (erityisesti pitkäaikaistyöttömät, nuoret alle 29-v ja ulkomaalaiset)

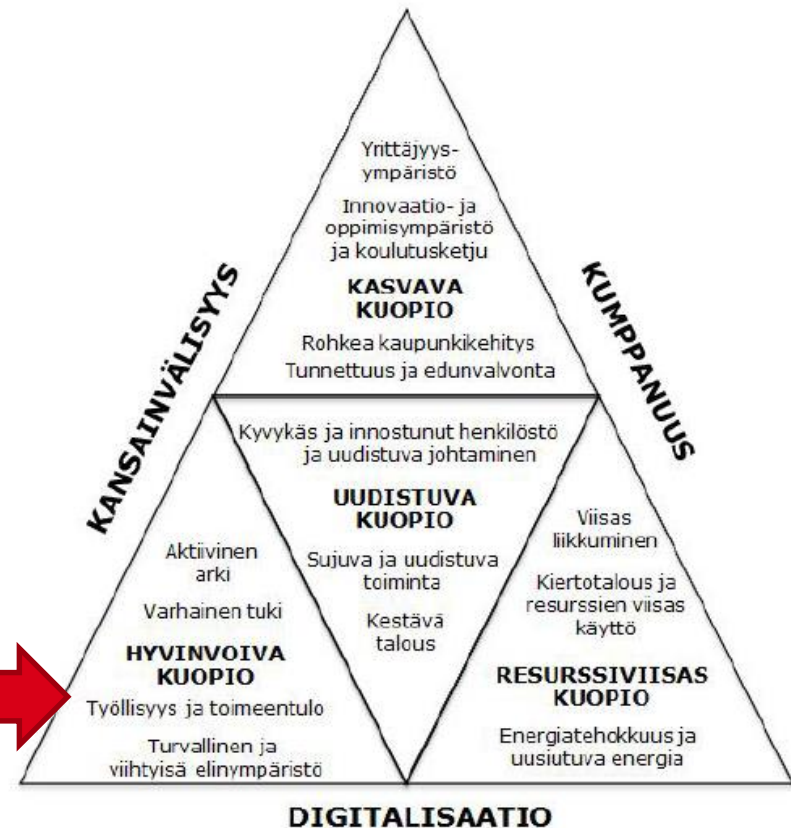
Terveet elintavat,
Turvallinen
Kuopio, Varhainen
tuki, Osallistuva ja
vaikuttava
kuntalainen,
Työllistyminen

KUOPION HYVINVOINTITAVOITTEET (2018-2021) ja YHTEYS STRATEGIAAN

Kuopion strategiassa

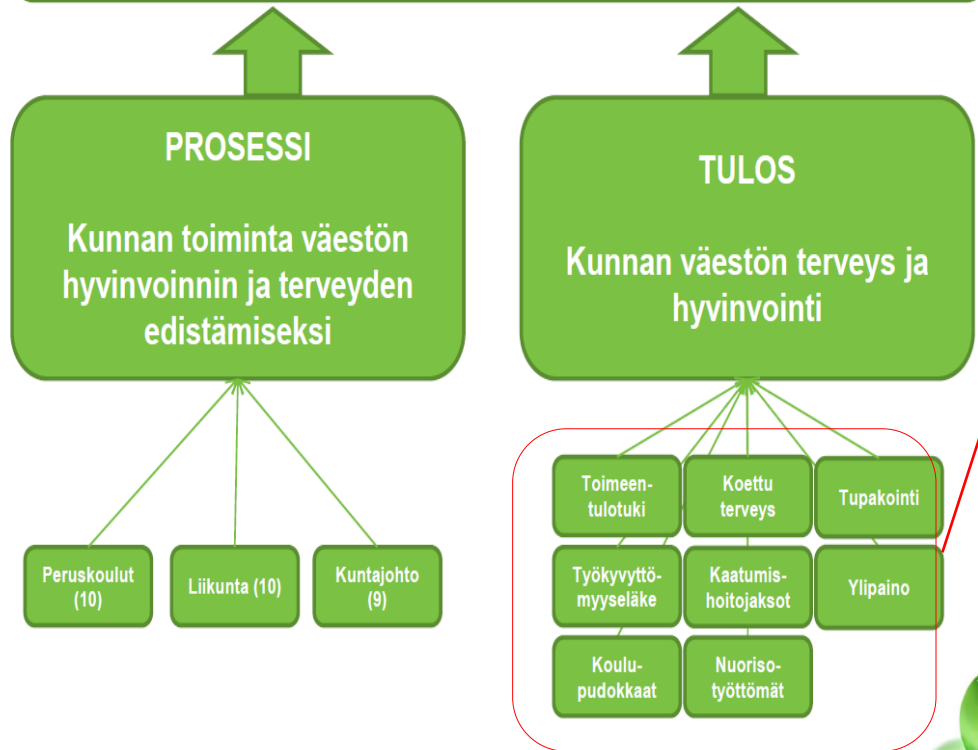
https://www.kuopio.fi/documents/7369547/7699416/Kuopio_strategia_2030.pdf/e6c34050-8774-4682-bc7c-a2dd1567679e

on neljä näkökulmaa (päätaavoitetta):
Kasvava Kuopio, **Hyvinvoiva Kuopio**,
Resurssiviisas Kuopio ja Uudistuva Kuopio.
Kuopion menestystekijät on ryhmitelty
näiden näkökulmien mukaan. Hyvinvoiva
Kuopio päätaavoitteet sisältävät
hyvinvointitavoitteita.

Kuopion hyvinvointitavoitteet ovat linjassa tulevan **kunnan** hyte-kertoimen kanssa:

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerroin

Mitataan muutosta:

1. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista
2. Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista
3. Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista
4. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 -24-vuotiaat
5. Nuorisotyöttömät
6. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 -64-vuotiaat
7. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 -64-vuotiaat
8. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

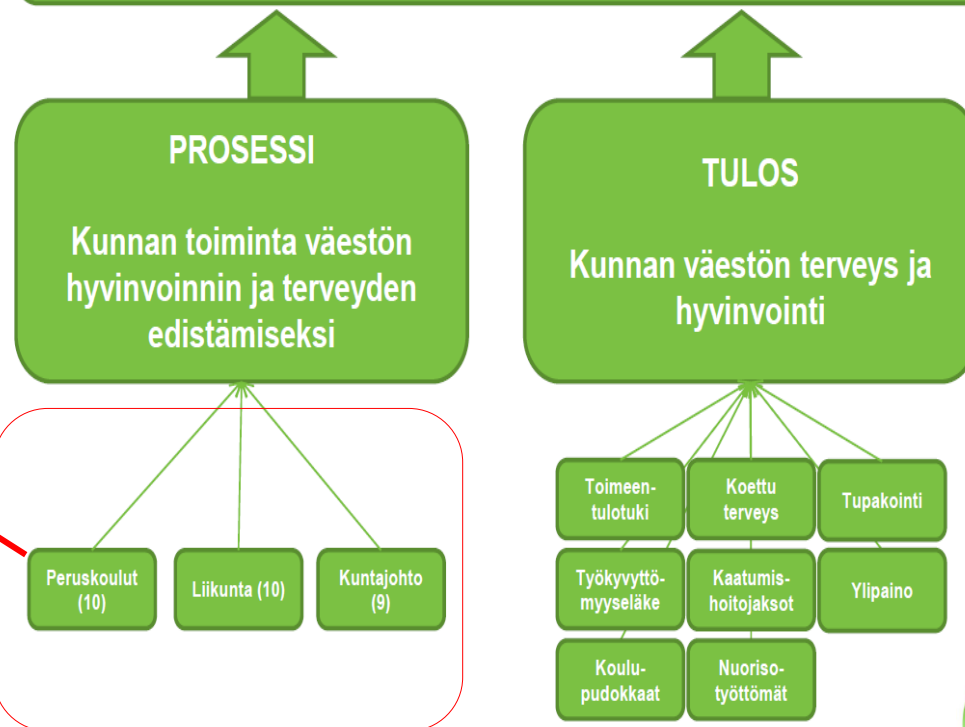

Kuopion hyvinvointitavoitteet ovat linjassa tulevan **kunnan** hyte-kertoimen kanssa:

Perusopetus

- Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään koulussa kolmen vuoden välein
- Opettajien, psykologin ja kuraattorin henkilöstömitoitus suhteessa oppilasmäärään
- Vähintään 16 tuntia viikossa työskentelevien opettajien lukumäärä/100 oppilasta
- Koulupsykologin työpanos/100 oppilasta
- Koulukuraattorin työpanos/100 oppilasta
- Häiriöiden ja ongelmatilanteiden ehkäisy, puuttuminen ja seuranta
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulun tasolla
- Koulussa on yhteisesti sovittu käytäntö tai menettelytapa koulutapaturmien ennaltaehkäisemisestä.
- Koulupäivän liikuntaa lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen
- Oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit
- Kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ja kouluruokailusuosituksen noudattaminen
- Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 20017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.
- Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ruokailusta vastaavan keittiöhenkilökunnan kanssa.

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerros

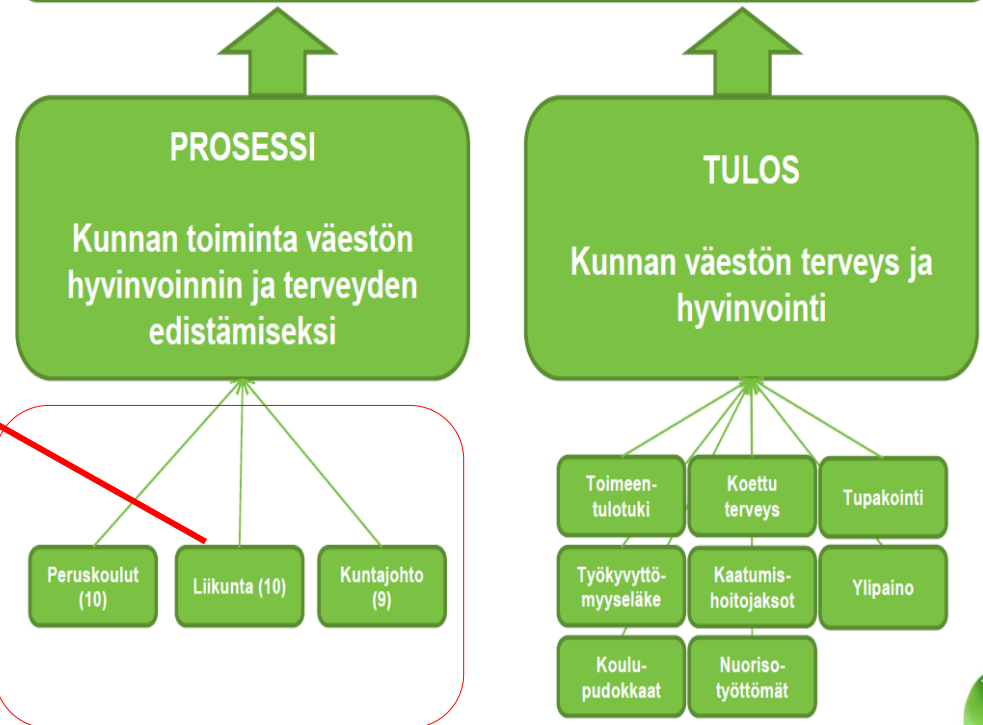
TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kuopion hyvinvointitavoitteet ovat linjassa tulevan **kunnan** hyte-kertoimen kanssa:

Liikunta

- Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden ja liikuntapalvelujen käytön seuranta ja raportointi luottamushenkilöjohdossa
 - Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan vähintään joka toinen vuosi
 - Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa
- Kuntalaisten ja liikuntatoimen välisen yhteistyön toteuttaminen esim. asiakaspalautteet
 - Liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin kokoontuu säännöllisesti
 - Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous järjestetään säännöllisesti
 - Kunta toteuttaa liikuntapaikkojen tai -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi
- Kunnassa järjestetyt liikkumisryhmät ja liikuntaneuvonta
 - Kohdennettuja liikkumisryhmiä järjestetään liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret
- Liikunnan poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen kunnassa
 - Viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen sisältyy kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta
 - Kunnassa on määritelty, mikä hallintokunta koordinoi terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa kokonaisuutena.
 - Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat ovat osallistuneet lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA).
 - Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerros

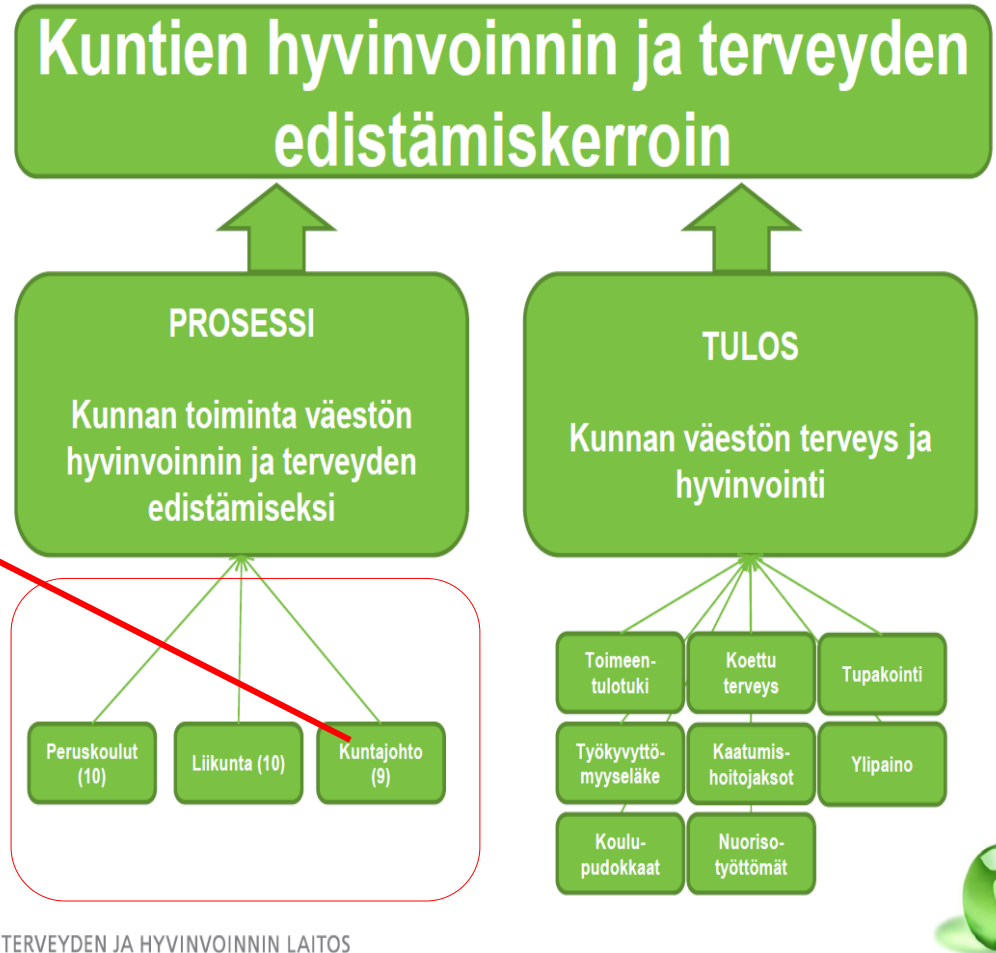
TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kuopion hyvinvointitavoitteet ovat linjassa tulevan **kunnan** hyte- kertoimen kanssa:

Kuntajohto:

- Laaja **hyvinvointikertomus** laadittu kerran valtuustokaudessa
- Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydentilan seuranta ja raportointi luottamushenkilöjohdossa
 - Kuntalaisten elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia raportoidaan valtuustolle vuosittain.
- Paikallisen turvallisuussuunnitelman laatiminen ja käsittely kunnan luottamushenkilöjohdossa
 - Paikallisen turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohdossa.
- Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen seurannan tavoitteet ja mittarit toiminta- ja taloussuunnitelmassa
 - Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa on määritelty mittarit/tunnusluvut, joilla väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista seurataan.
- Kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista on arvioitu tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa kerran valtuustokaudessa
- Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen johtamisvastuu ja poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen
 - Kuntaan on erikseen nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelija, koordinaattori, asiantuntija tms.
- Kunnan hyvinvointitavoitteiden toteutuminen on huomioitu tälle valtuustokaudelle laaditussa investointiohjelmassa
- Kuntalaisten osallisuuden edistäminen
 - Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti
 - Kuntalaiset osallistuvat palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun asiakasraatien tai foorumien kautta

Kuopion hyvinvointitavoitteet ovat linjassa tulevan maakuntien hyte-kertoimen kanssa:

Merkittävimpien kansansairauksien ennaltaehkäisyyn liittyvät indikaattorit

1. Lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen (toiminta)
2. Kouluterveydenhuollon 8-luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen (toiminta)
3. Elintapaneuvonnan toteutuminen tyyppin 2-diabetes-riskissä oleville (Käypä hoito – suositus) (toiminta)
4. Alkoholin käytön mini-intervention toteutuminen niillä terveydenhuollon asiakkailla, joilla AUDIT-testin pistemäärä on > 6 pistettä naisilla ja > 8 miehillä kalenterivuonna (Käypä hoito –suositus) (toiminta)
5. Lasten tuhkarokko-vihurirokko-sikotauti (MPR) rokotuskattavuus (%) (toiminta)

Ikääntyvien toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen liittyvät indikaattorit

6. Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvat sairaalajaksot ja/tai sairaalassa hoidetut potilaat (tulos)
7. Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä (tulos)

Syrjäytymisen ja työelämän ulkopuolelle joutumista ehkäisevät sekä työllisyyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät indikaattorit

8. Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat nuoret, % 20-24 –vuotiaista (tulos)
9. Työttömien terveystarkastukset, toteutuneet terveystarkastukset (1krt/v) suhteessa työttömien kokonaismäärään (toiminta)
10. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet, % 25-64-vuotiaista (tulos)
11. Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18-34 –vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä
12. Alkoholiuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävlillä 25 – 80v./ 100 000 vastaavanikäistä alimmassa tuloviidenneksessä (tulos).

Hyvinvointitavoitteiden tavoitetasot ja mittarit

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TERVEET ELINTAVAT

Tavoitteet:

Päihde- (alkoholi, nuuska, huumeet, rahapelaaminen) ja mielenterveysongelmat vähenevät:

->erityisesti ammatillisten oppilaitosten nuoret,
-> työikäiset ja
-> ikäihmiset

Mielenterveys erit lukiolaiset (ahdistuneisuus, huolissaan mielialasta)

Tavoitetasoja:

- Päihteettömien osuus kasvaa 5% ammatillisen opisk keskuudessa ja peruskoulu ja lukio 2% (verrattuna vuoteen 2017) seuraavaan kouluterveyskyselyyn mennessä.
- Mielenterveys: *Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus laskee 2% seuraavaan kouluterveyskyselyyn mennessä (8.-9.lk 10.6%, lukio 12,9%, ammatill 8,3% v.2017)
- *Toiveikkuus tulevaisuuden suhteen lisääntyy vähintään 5% (8.-9.lk 44%, lukio 53%, ammatill 42% v.2017)
- *ollut huolissaan mielialasta viimeisen 12kk aikana (8.-9.lk 29%, lukio 36%, ammatill 27%) laskee 5%
- Nettiriippuvuus vähenee 4-5.lk ja 8-9lk nuorilla 2% seuraavaan kouluterveyskyselyyn mennessä (huomannut usein olevansa netissä vaikka ei ole huvittanut 29,5% 8-9lk, 20% 4-5lk v.2017)
- Riittävä yöuni % . Nukkuu arkisin alle 8h osuus ei kasva, 30% 8-9lk, 35% lukio, 49% ammatill v.2017

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Päihdeongelmat:

Poliisin tilastot, Kouluterveyskyselyt, Kuopion omat tilastot, Sotkanet, THL, ATH

- Rattijuopumusten määrät
- Huumausainerikokset
- Sihti, Päihdepalvelusäätiö, Portin asiakkaiden suurimmat käyntisytyt
- Päihteiden käyttö, tosi humalassa, tupakointi, huumausaineiden käyttö, ed.m. aineiden hyväksyminen
- Tupakoivien osuus (nuoret, työikäiset, ikäihmiset)
- **Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista HYTE**
- Päihteiden vuoksi vuodeosastoilla hoidossa olleet
- Päihteiden vuoksi laitoksissa hoidossa olleet
- Päihdeteemaisten uudenlaisten vanhempainiltojen määrä (kouluterveydenhoitajat)
- Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret lkm
- Alkoholien ostokokeet
- Alkoholien liikaa käyttäneiden osuus AUDIT-C (työikäiset ja ikäihmiset)

Mielenterveysongelmat:

- Nuorisopsykiatrian käynnit
- Nettiriippuvuus
- Mielenterveyshäiriöihin sairaalahoitoa saaneiden määrä
- Psykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus yli 65v täyttäneistä ja yli 75v täyttäneistä
- Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 75+
- -Mielenterveys- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat
- Mielenterveys- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa saavien määrä
- Nettiriippuvuus
- Ahdistuneisuus
- Riittävä yöuni
- Toiveikkuus tulevaisuuden suhteen

MAAKUNNAN HYTEKERTOIMET:

- **Alkoholien käytön mini-intervention toteutuminen niillä terveydenhuollon asiakkailla, joilla AUDIT-testin pistemäärä on > 6 pistettä naisilla ja > 8 miehillä kalenterivuonna (Käypä hoito –suositus) (toiminta)**
- **Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18-34 –vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä**
- **Alkoholikuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 – 80v./ 100 000 vastaavanikäistä alimmassa tuloviidenneksessä (tulos).**

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TERVEET ELINTAVAT:

Tavoitteet:

- Lapset ja nuoret liikkuvat vähintään suositusten mukaisesti.
- Työikäiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi

Tavoitetasot:

- Lapset liikkuvat liikuntasuosituksen mukaisesti vähintään 3 tuntia liikuntaa (kevyt, reipas ja vauhdikas liikunta yhteensä, alle 8-vuotiaiden kohdalla)
- Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h/vk vähenee 3%
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvien määrä lisääntyy 3%

Peruskoulujen pihojen liikuntaolosuhteita kuvaava tietokanta:

<http://www.avi.fi/web/avi/-/peruskoulujen-pihojen-liikuntaolosuhteissa-suuria-eroja#.WdErBU1Po5s>

Kaikilla kouluilla on vähintään 2 tasolla liikuntamahdollisuudet

Vapaa-ajan liikuntaa harrastetaan työikäisten parissa 5% enemmän (85% ATH v.2013-2015) ja harrastamattomien osuus pienenee 20% :iin matalan koulutustason omaavien keskuudessa seuraavaan valtuustokauteen mennessä (matala koulutus 24,5% v.2015)

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Kouluterveyskysely, ATH, FinHiT, Move,

- Riittävästi tietoa liikuntapalveluista
- Tarpeeseensa nähden riittävästi liikuntapalveluja
- Hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h/vk harrastavat
- Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla
- Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat
- Vapaa-ajan liikuntaa harrastavien osuus
- 100m juoksemisessa vaikeuksia
- 500m juoksemisessa vaikeuksia
- Järjestöjen parissa liikkuvat miehet, naiset ja ikäryhmittäin tieto

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TERVEET ELINTAVAT:

Tavoitteet:

- Edistetään lasten ja nuorten hyvää ravitsemusta sekä ruokakasvatusta ja ennaltaehkäistään ylipainoa
- Työikäiset syövät säännöllisesti ja monipuolisesti
- Edistetään ikäihmisten hyvää ravitsemusta ja ehkäistään aliravitsemusta

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Tavoitetasot:

Ylipainoisuus vähenee n. 2% kaikilla kouluasteilla seuraavaan kouluterveyskyselyyn mennessä

Varhaiskasvatus ja koulun työntekijöiltä seuraavaan kyselyyn mennessä (vrt v. 2016 ja 2017 kyselyyn) yhä useampi (5% enemmän) toteuttaa ruokakasvatusta käytännössä ja asenne paranee 5%.

Tavoitetasot:

Kasvien käyttö lisääntyy työikäisten parissa Suomen keskiarvoon. **(Niukasti sekä tuoreita että kypsennettyjä kasviksia** ravinnossaan käyttävien osuus (21,5%) on pienempi kuin keskimäärin Suomessa (23,6%) ATH 2013-2015)

Kouluterveyskyselyt, Fin-HIT

- Ei syö lounasta %
- Ylipainoisia 8. ja 9. luokan oppilaat HYTE
- Ylipainoisia alakoululaisista
- Naposteli päivittäin

Kuopion omat indikaattorit:

Peruskouluikäiset, työntekijöiltä:

- yhteisesti sovitut tavoitteet ja toimintatavat
- tarjottavan ruoan ravitsemuslaatu
- koulussa ja päiväkodeissa toteutettava ruoka- ja ravitsemuskasvatus ja
- henkilöstön ruokakasvatusasenteet
- ruoka- ja ravitsemuksen kirjaaminen lukuvuosisuunnitelmaan tai päiväkotiryhmän varhaiskasvatussuunnitelmaan,
- koulu- ja päiväkotiruokailun sekä välipalojen toteuttaminen
- ruokakasvatusmenetelmien hyödyntäminen
- henkilöstön kokemus itsestään ruokakasvattajana

Varhaiskasvatus, työntekijöiltä:

- yhteisesti sovitut toimintatapalinjaukset
 - tarjottavan ruoan ravitsemuslaatu,
 - toteutettu ruokakasvatus ja
 - asenteet
 - TEA-viisari: oppilaiden osallistuminen kouluruokailuun
 - kasvien, hedelmien, kalan, sokeroitujen mehujen yms. Käyttö ATH
- Elintapaneuvonnan toteutuminen tyyppin 2-diabetes-riskissä oleville (Käypä hoito – suositus) MAAKUNTAHYTE**

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TERVEET ELINTAVAT:

Tavoitteet:

- Kuopiossa ikäihmiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä
- Kuopiossa on terveellinen ja aktiivisuuteen kannustava ympäristö

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Tavoitetasot:

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus pysyy vähintään samalla tasolla (93,5 % v. 2016)

lääkäiden (75+) osuus, jotka ovat ilmoittaneet kaatuneensa kävellessä 12 viime kuukauden aikana on Kuopiossa alle 30%

- Kotona asuvien osuus
- Voimaa Vanhuuteen tilastot
- Barthel indeksi
- lääkäiden 75+ ilmoittaneet kaatuneensa kävellessä

Kuopiossa on **terveellinen ja aktiivisuuteen kannustava ympäristö**

Kaikilla kouluilla on vähintään 2 tasolla liikuntamahdollisuudet valtuustokauden loppuun mennessä.

Lähiliikuntapaikkojen määrä lisääntyy 5% seuraavan 5v aikana

Kevyen liikenteen väylien määrä kasvaa 5% seuraavan 5v aikana

ATH, Kuopion omat tilastot

- Liikuntapaikat ja reitit
- Kokemuksellinen hyvinvointi edistävät ja ehkäisevät asiat
- Kokoneet palvelut riittäviksi
- Peruskoulujen pihojen liikuntaolosuhteita kuvaava tietokanta:
<http://www.avi.fi/web/avi/-/peruskoulujen-pihojen-liikuntaolosuhteissa-suuria-eroja#.WdErBU1Po5s>

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TERVEET ELINTAVAT:

Tavoite:

- Nuoret kokevat terveydentilansa hyväksi (erityisesti ammatillisten oppilaitosten nuorten parissa määrä lisääntyy).
- Ikäihmiset kokevat terveytensä hyväksi

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Tavoitetaso:

Yhä useampi lapsi ja nuori kokee terveydentilansa paremmaksi eli n.2% lisäys seuraavaan kouluterveyskyselyyn mennessä (verrattuna vuoteen 2017).

Mittari: Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi 8-9lk: 18%, lukio 20%, ammatill 23% v.2017.

Kouluterveyskysely,

- Kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi lasten ja nuorten osuus HYTE

Tavoite:

Ikäihmiset kokevat **terveytensä** hyväksi

Tavoitetaso:

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus laskee alle koko Suomen keskiarvon (38%) tasolle. Kuopio 38.8% v.2013-2015 ATH

ATH

- terveydentilansa kokeminen: Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus (%) ATH

Terveet elintavat mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Terveet elintavat, mittarit	2013	2014	2015	2016	2017	Koko maa
Kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi % 8. ja 9. lk.* α	13,8	18,3	18,8
Mielenterveys						
Tuntenut usein toiveikkautta tulevaisuuden suhteen, % 8.-9.lk.*	44,3	41,4
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16-24 –vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	0,9	0,9	0,9	1,0		1,0
Päihdeongelmat						
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, 8.-9. lk.*	10,4	8,4	10,2
Tupakointi päivittäin, % 8. ja 9. lk.*α	12,2	5,8	6,9
Liikunta						
Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus, % ATH. Kaikki, 20 – 75+ Matalakoulutustaso	18,4 26,8			21,9 28,3
Hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h/vk harrastavat, %, 8.-9. lk *	30,7	21,9	23,7

α = Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerroin –mittareita (HYTE).

Mittareiden lähteet:

*) Kouluterveyskyselyn 2017 mittareita perusopetuksen 8. ja 9. luokan osalta.

***) Huom! 2008-2016 ovat koko vuoden lukuja, vuoden 2017 tiedot ovat ajalta 1.1.-24.10.2017

THL, Sotkanet= Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

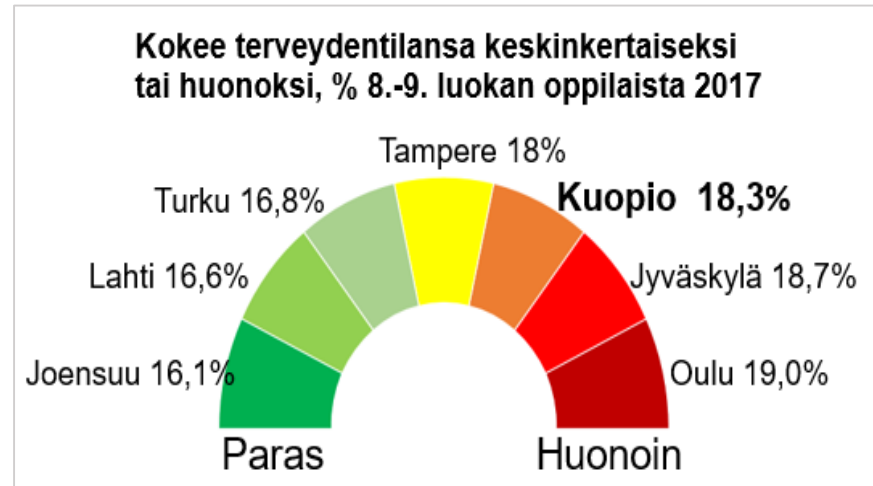
ATH= Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus

Terveet elintavat mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Tavoitetasot:

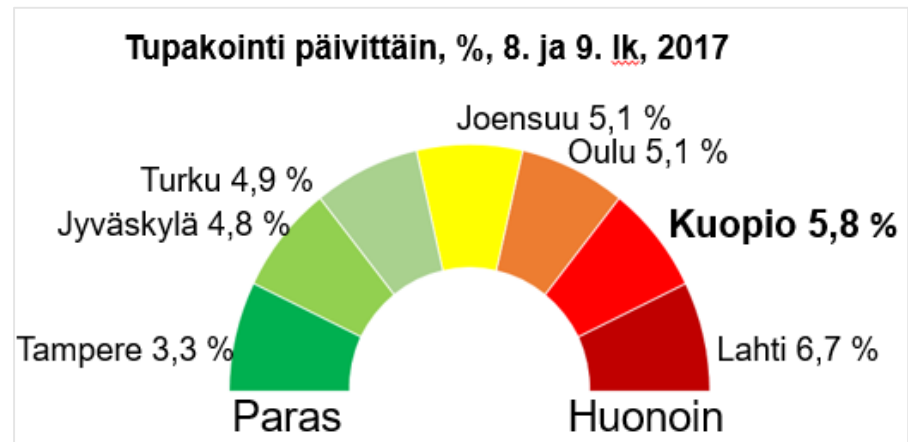
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8.-9. luokan oppilaista

Tavoitetaso v. 2018 - 2021:
vähenee 18,3 % > 16 %

Tupakointi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tavoitetaso v.2018 -2021:
vähenee 5,8 % > 3%

Terveet elintavat mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa (jatkoa)

Terveet elintavat, mittarit	2013	2014	2015	2016	2017	Koko maa
Ravitsemus ja ylipaino						
Ylipainoisuus, %, 8. ja 9.lk.*α	13,4				17,9	18,9
Niukasti sekä tuoreita että kypsennettyjä kasviksia käyttävien osuus, % (ATH, THL)	...	18,8	22,1			23,6
Terveellinen ja aktiivisuuden kannustava ympäristö						
Peruskoulujen pihojen kunnan keskiarvo (Suomen nuorisotyön tilastot, skaala 1-5)				2,64		...
lääkäiden (75+) osuus, jotka ilmoittaneet kaatuneensa kävellessä 12 viimekk aikana			30,3			32,7

α = Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerros –mittareita (HYTE).

Mittareiden lähteet:

*) Kouluterveyskyselyn 2017 mittareita perusopetuksen 8. ja 9. luokan osalta.

***) Huom! 2008-2016 ovat koko vuoden lukuja, vuoden 2017 tiedot ovat ajalta 1.1.-24.10.2017

THL, Sotkanet= Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ATH= Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus

Terveet elintavat mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

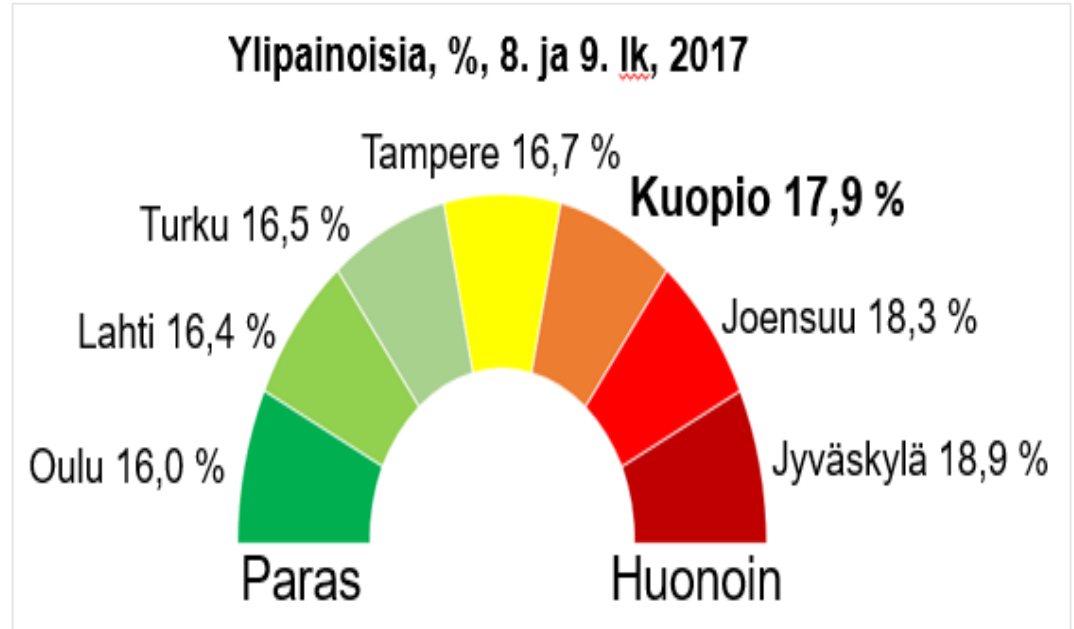
Tavoitetasot:

Ylipainoisia, %

8. ja 9. luokan oppilaista.

Tavoitetaso v.2018 -2021:

Vähenee 17,9% >16%

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TURVALLINEN KUOPIO:

Tavoite:

- Kuopiossa ei kiusata ketään
- Seksuaalista häirintää, fyysistä uhkaa ja väkivaltaa ei esiinny
- Ketään ei syrjitä

Tavoitetasot:

Kokemus kiusaamiseksi tulemisesta 8. ja 9. luokan oppilailla vähenee. Seuraavassa kouluterveyskyselyssä kiusaamista kokeneiden määrä vähenee 2% (8.-9.lk) ja 1% muut kouluasteet).

Peruskoulun oppilaat kokevat, että kiusaamiseen puututaan aikuisen toimesta aina.

Tavoite:

Seksuaalista häirintää, fyysistä uhkaa ja väkivaltaa ei esiinny

Tavoitetasot:

Seksuaalinen häirintä ja väkivalta sekä fyysinen uhkan (kiusaaminen lyömällä, potkimalla, tönimällä ei kasva millään kouluasteella seuraavaan kouluterveyskyselyyn mennessä, erityisesti 8-9lk (24,3%) ja ammatillinen (17,8%).

Väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä suojaamisen suunnitelma löytyy joka koululta ja se on viety käytäntöön. (Koulut pedanet)

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Kouluterveyskysely,

- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa 8. ja 9. luokan oppilaat
- Aikuiset puuttuneet kiusaamiseen

Kouluterveyskysely, poliisin tilastot, ATH

- Seksuaalista häirintää kokeneet
- Seksuaalista väkivaltaa kokeneet
- Fyysistä uhkaa
- Fyysistä väkivaltaa kokeneet
- Kiusaaminen lyömällä, potkimalla, tönimällä
- Seksuaaliterveyskasvatustunnit

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TURVALLINEN KUOPIO:

Tavoitteet: perheväkivalta, liikenneonnettomuudet vähenee, kodit on turvallisia asua, turvallinen ympäristö

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Perheväkivalta ja myös kodin ulkopuolella tapahtuva väkivalta vähenee

Poliisin tilastot,
- Perheväkivaltatilastot
- Rikosten määrä

Tavoite:

Kuopiossa on turvallinen ja viihtyisä ympäristö

Kuopion omat indikaattorit, ATH, kokemuksellinen hyvinvointikysely

- Kunnossapidettävät puisto- ja katuviheralueet
- Viherrakentaminen
- Asukastyytyväisyys
- Melu, vesi, hengitettävät hiukkaset
- Katuturvallisuusindeksi
- Asuinalueensa turvattomaksi kokeminen
- Kokemus hyvinvointia edistävästä/ ehkäisevästä asioista

Tavoite:

Liikenneonnettomuudet vähenevät (moponuoret, jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet, ajokortin saaneet)

Liikenneturva, poliisin tilastot

- Liikenneonnettomuudet ikäryhmittäin ja kulkutavoittain

Tavoite:

Ikäihmisten kodit ovat turvallisia asua

Tavoitetasot:

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä/ 10 000 vastaavanikäistä vähenee 389,6>250

lääkkäiden (75+) osuus, jotka ovat ilmoittaneet kaatuneensa kävellessä 12 viime kuukauden aikana on Kuopiossa alle 30%

(lääkkäiden (75+) osuus, jotka ovat ilmoittaneet kaatuneensa kävellessä 12 viime kuukauden aikana on Kuopiossa 30,3% ja tilanne on paras suhteessa vertailukaupunkeihin. Koko maan keskiarvo on 32,7% (ATH 2013-2015).)

Kuopion omat tilastot, ATH

- Kotihoidon asiakaskyselyt
- Vanhusten asumispalveluiden asiakaskysely
- lääkkäiden osuus, jotka ilmoittaneet kaatuneensa viime 12kk aikana
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä HYTE
- Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvat sairaalajaksot ja/tai sairaalassa hoidetut potilaat (tulos) MAAKUNTAHYTE

Turvallinen Kuopio mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Turvallinen Kuopio, mittarit	2013	2014	2015	2016	2017	Koko maa
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %, 8.-9. lk.*	6,5	4,9	5,8
Perheväkivalta/ kotihälytys (Poliisi), tehtävät/1000 asukasta **	7,2	6,2	6,7	6,1		5,0
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäisestä (THL) α	428,5	441,0	389,6	430,0		347,9

α = Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerrosmittareita (HYTE).

Mittareiden lähteet:

*) Kouluterveyskyselyn 2017 mittareita perusopetuksen 8. ja 9. luokan osalta.

***) Huom! 2008-2016 ovat koko vuoden lukuja, vuoden 2017 tiedot ovat ajalta 1.1.-24.10.2017

THL, Sotkanet= Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ATH= Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus

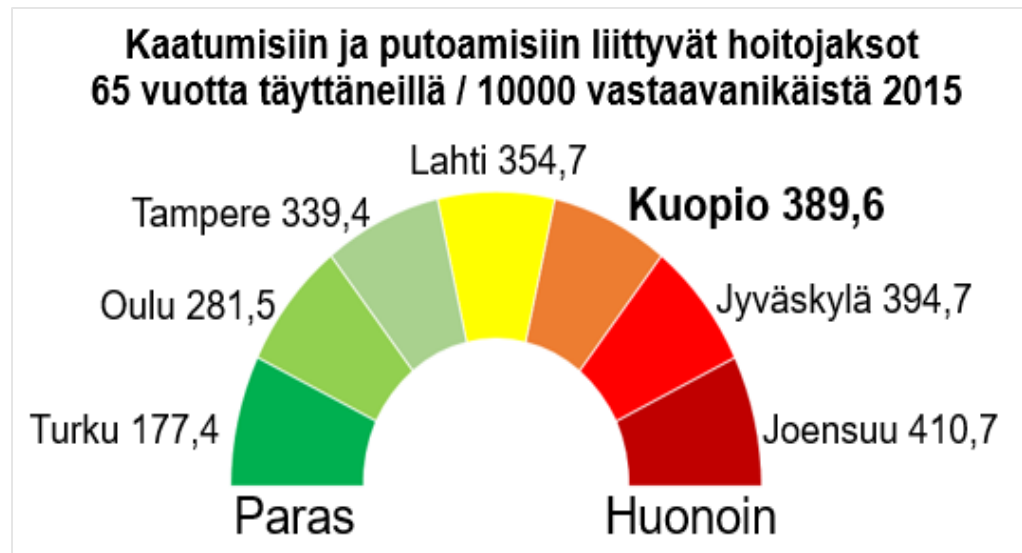
Turvallinen Kuopio mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Tavoitetasot:

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä

Tavoitetaso v.2018 -2021:

Vähenee 389,6 > 250,0

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

<p>Painopiste: VARHAINEN TUKI:</p> <p>Tavoite:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lapsiperheet saavat varhaista ja avohuollon tukea tarvittaessa (huomioidaan myös maahanmuuttajalapsiperheet) ja• Ikäihmiset saavat tukea kotiin	<p>Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)</p>
<p>Tavoitetaso:</p> <p>Lapsiperheiden varhainen tuki eri keinoilla lisääntyy, esim. kasvatus- ja perheneuvonnan kautta. Lapsiperheiden saama perhetyö ja kotipalvelu lisääntyy 20% vuoteen 2020</p>	<p>Kuopion omat tilastot, Sotkanet,</p> <ul style="list-style-type: none">- Lastensuojelun avohoidollisten tukitoimien piirissä olevat 0-17v- Lastensuojeluilmoitusten määrä- Lapsiperheiden perhetyö ja kotipalvelun kotikäynnit
<p>Tavoite:</p> <p>Ikäihmiset saavat tukea kotiin</p> <p>Tavoitetaso:</p> <p>Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet % vastaavanikäisestä väestöstä 2015 pysyy nykyisellä tasolla</p>	<p>Kuopion omat tilastot</p> <ul style="list-style-type: none">- Kotihoidon asiakaskysely- Vanhusten asumispalveluiden asiakaskysely- Kotona asuvien osuus

Varhainen tuki mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Varhainen tuki, mittarit	2013	2014	2015	2016	2017	Koko maa
Lapsiperheiden perhetyö ja kotipalvelun kotikäynnit (Kuopion omat tilastot)	1900		...
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL, TP2016)	92,1	92,3	93,4	93,5		90,6

α = Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerros –mittareita (HYTE).

Mittareiden lähteet:

*) Kouluterveyskyselyn 2017 mittareita perusopetuksen 8. ja 9. luokan osalta.

***) Huom! 2008-2016 ovat koko vuoden lukuja, vuoden 2017 tiedot ovat ajalta 1.1.-24.10.2017

THL, Sotkanet= Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ATH= Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus

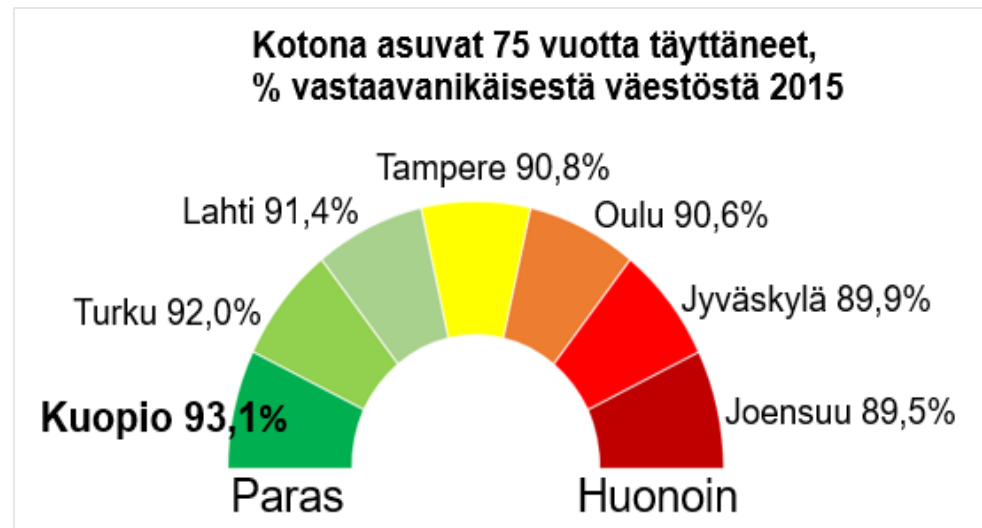
Varhainen tuki mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Tavoitetasot:

**Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet %
vastaavanikäisestä väestöstä 2015**

Tavoitetaso v.2018 -2021:

Pysyy nykyisellä hyvällä tasolla.

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: OSALLISTUVA JA VAIKUTTAVA KUNTALAINEN:

Tavoite:

Kuntalaiset ovat aktiivisia ja heillä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Tavoitetasot:

Osallistunut koulun asioiden suunnitteluun (51% 4-5lk) lisääntyy 5% kaikilla koulutasoilla.

Aktiivisesti osallistuvien aikuisten määrä lisääntyy Suomen keskiarvon tasolle valtuustokauden aikana (ATH).

ATH:

- Osallistuu aktiivisesti kerhon, järjestön, yhdistyksen tms. toimintaan
- Asukastupien käyntimäärät
- Asiakasraadit
- Kyselyt
- Henkilöstöarvioinnit

Kouluterveyskysely

- Osallistunut koulun asioiden suunnitteluun (51% 4-5lk) lisääntyy 5% kaikilla koulutasoilla
- Kokee olevansa tärkeä osa koulu yhteisöä (87% 4-5lk, 53% 8-9lk, 60% lukio, 64% ammatill), luokkayhteisöä (65% 4-5lk, 64% 8-9lk, 57% lukio, 70% ammatill), nettiyhteisöä (37% 4-5lk, 53% 8-9lk, 47% lukio, 59% ammatill) v.2017
- Tuntee itsensä usein yksinäiseksi (2,7% 4-5lk v.2017)

Lapsiparlamentti – kokoontumismäärät, vaikuttaminen (aloitteet yms.)

Nuorisovaltuusto – aloitteet, kokoontumiskerrat

ATH: aktiivisesti osallistuvien osuus

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: OSALLISTUVA JA VAIKUTTAVA KUNTALAINEN: Tavoite: Kukaan ei koe tahtomattaan yksinäisyyttä (erityisesti miehet 20-54v ja ikäihmisillä enemmän kuin keskimäärin Suomessa)	Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)
Tavoitetaso: <i>Yksinäiseksi tuntevien osuus ei kasva valtuustokauden aikana.</i>	ATH, Sotkanet, - Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus - Ei yhtään ystävää
Tavoite: Kuntalaiset saavat tietoa ja tukea oman hyvinvointinsa edistämiseksi	ATH - Riittävästi tietoa saaneiden osuus kulttuuri- ja liikuntapalveluista

Osallistuva ja vaikuttava kuntalainen mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Osallistuva ja vaikuttava kuntalainen, mittari	2013	2014	2015	2016	2017	Koko maa
Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus (ATH)	24,6	29,5	24,3			27,7
Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulutyön suunnitteluun, % 8. ja 9.lk.*	20,2	21,5
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (ATH)	10,6	8,7	10,1	...		8,6
Tuettujen järjestöjen määrä (Kuopion omat tilastot)	244	328	349	339	366	...
Äänestysaktiivisuus kuntavaalit, % (vaalit.fi)	52,6	58,9

α = Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerroin –mittareita (HYTE).

Mittareiden lähteet:

*) Kouluterveyskyselyn 2017 mittareita perusopetuksen 8. ja 9. luokan osalta.

***) Huom! 2008-2016 ovat koko vuoden lukuja, vuoden 2017 tiedot ovat ajalta 1.1.-24.10.2017

THL, Sotkanet= Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ATH= Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus

Painopisteet, tavoitteet, mittarit

Painopiste: TYÖLLISTYMINEN :

Tavoite:

Työllistyminen

- > erityisesti pitkäaikaistyöttömät,
- > nuoret alle 29-v ja
- > ulkomaalaiset

Tavoitetaso:

- Nuorisotyöttömät, % 18-24 –vuotiaasta työvoimasta vähenee 17,5%>13%
- Pitkäaikaistyöttömät % työvoimasta 2016 vähenee 4,4%>4%.
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien ja työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64v määrät eivät kasva valtuustokauden aikana.
- Opintonsa keskeyttäneiden määrä vähenee 10%.
- Koulupudokkaiden määrä vähenee 5%

Joulukuussa 2016 **pitkäaikaistyöttömiä** oli noin 2400. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut noin 300 henkilöllä edellisestä vuodesta.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden (25-64-vuotiaiden) osuus vastaavanikäisestä väestöstä on kasvanut ja on Kuopiossa 3 % vuonna 2015, 2,8% v.2014.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64v 9.1 v. 2016, 9,4 v.2015, 9,8 v.2014.

Mittarit (sinisellä kunnan hyte-kertoimet, punaisella maakunnan hyte-kertoimet)

Tilastokeskus, Kuopion omat indikaattorit, Työ- ja elinkeinoministeriö, Sotkanet, ATH

- Työlliset, % väestöstä
- Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta HYTE
- Työttömyysaste
- Pitkäaikaistyöttömyys
- Ulkomaalaiset työttömät
- Kotitalouden menojen kattaminen tuloilla hankalaa
- Toimeentulotukea saaneiden osuus
- Koulutuspaikan saaneet nuoret
- Vaikeasti työllistyvien määrä
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 -24-vuotiaat HYTE
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 -64-vuotiaat HYTE
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 -64-vuotiaat vastaavanikäisestä väestöstä HYTE
- Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat nuoret, % 20-24 –vuotiaista (tulos) MAAKUNTAHYTE
- Työttömien terveystarkastukset, toteutuneet terveystarkastukset (1krt/v) suhteessa työttömien kokonaismäärään (toiminta) MAAKUNTAHYTE
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet, % 25-64-vuotiaista (tulos) MAAKUNTAHYTE

Työllistymisen mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Työllistyminen, mittarit	2013	2014	2015	2016	2017	Koko maa
Työlliset, % väestöstä (THL)	42,1	41,3	40,9	...		41,1
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta (THL)	2,8	3,3	3,8	4,4		4,7
Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta (THL) α	13,6	15,4	18,6	17,5		17,0
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 -24-vuotiaat (THL) α	6,6	6,5	5,5	...		8,3
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-v. % vast.ikäis. väestöstä (THL) α	2,9	2,8	3,0	...		2,4
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 -64-v., % vast.ikäis. väestöstä (THL) α	10,2	9,8	9,4	9,1		7,2

α = Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerroin –mittareita (HYTE).

Mittareiden lähteet:

*) Kouluterveyskyselyn 2017 mittareita perusopetuksen 8. ja 9. luokan osalta.

***) Huom! 2008-2016 ovat koko vuoden lukuja, vuoden 2017 tiedot ovat ajalta 1.1.-24.10.2017

THL, Sotkanet= Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

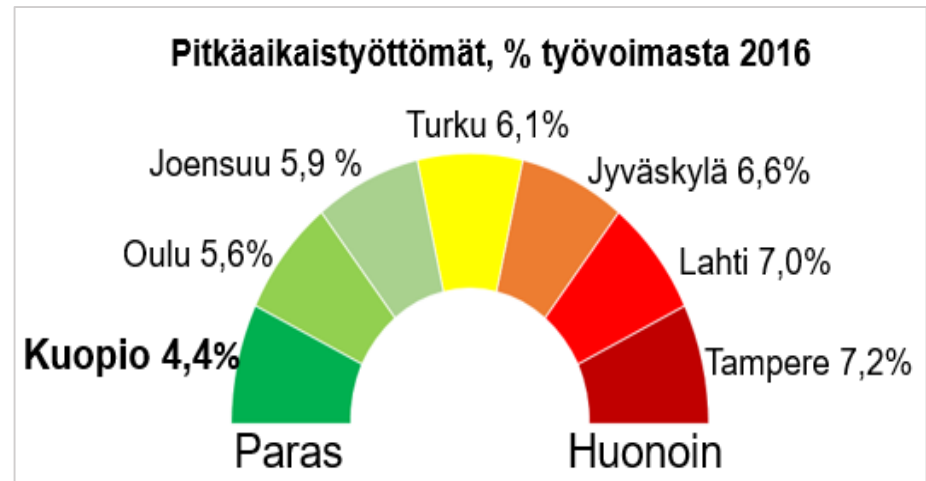
ATH= Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus

Työllistymisen mittareita, tilanne Kuopiossa vs koko maa

Tavoitetasot:

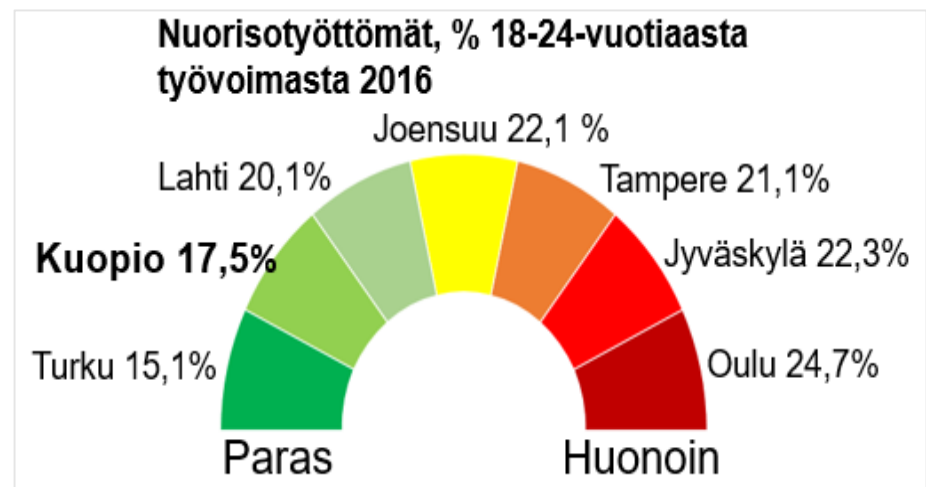
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta 2016

Tavoitetaso v.2018-2021:
vähenee 4,4 % > 4 %.

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Tavoitetaso v. 2018 - 2021:
vähenee 17,5 > 13 %

Toimenpiteet ja vastuutahot hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi 2018-2021

Terveet elintavat,
Turvallinen
Kuopio, Varhainen
tuki, Osallistuva ja
vaikuttava
kuntalainen,
Työllistyminen

TOIMENPITEET JA VASTUUT TAVOITTEISIIN

KUOPION HYVINVOINTITAVOITTEET (2018-2021)

tarkennetuin sisällöin

- **Terveet elintavat (strategiassa Aktiivinen arki)**
 - Kuopiossa on terveellinen ja aktiivisuuteen kannustava ympäristö
 - Päihde- ja mielenterveysongelmat vähenevät: nuoret, erityisesti ammatillisten oppilaitosten, työikäiset ja ikäihmiset
 - Lapset ja nuoret liikkuvat vähintään suositusten mukaisesti.
 - Edistetään lasten ja nuorten hyvää ravitsemusta sekä ruokakasvatusta ja ennaltaehkäistään ylipainoa
 - Nuoret kokevat terveydentilansa hyväksi (erityisesti ammatillisten oppilaitosten nuorten parissa määrä lisääntyy).
 - Työikäiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi (tuki- ja liikuntaelinsairaudet, liian vähäinen liikunta)
 - Työikäiset syövät säännöllisesti ja monipuolisesti
 - Edistetään ikäihmisten hyvää ravitsemusta ja ehkäistään aliravitsemusta
 - Kuopiossa ikäihmiset ovat aktiivisia ja toimintakykyisiä
 - Ikäihmiset kokevat terveytensä hyväksi
- **Turvallinen Kuopio (Strategiassa turvallinen ja viihtyisä ympäristö)**
 - Kuopiossa on turvallinen ja viihtyisä ympäristö
 - Kuopiossa ei kiusata ketään
 - Seksuaalista häirintää, fyysistä uhkaa ja väkivaltaa ei esiinny
 - Ketään ei syrjitä
 - Perheväkivalta ja myös kodin ulkopuolella tapahtuva väkivalta vähenee
 - Liikenneonnettomuudet vähenevät (moponuoret, jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet, nuoret ajokortin saaneet)
 - Ikäihmisten kodit ovat turvallisia asua
- **Varhainen tuki**
 - Lapsiperheet saavat varhaista ja avohuollon tukea tarvittaessa (huomioidaan myös maahanmuuttajalapsiperheet)
 - Ikäihmiset saavat tukea kotiin
- **Osallistuva ja vaikuttava kuntalainen (vuoden 2018 painopiste) (Strategiassa Kumppanuus)**
 - Kuntalaiset ovat aktiivisia ja heillä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa
 - Kukaan ei koe tahtomattaan yksinäisyyttä (erityisesti miehet 20-54v ja ikäihmiset)
 - Kuntalaiset saavat tietoa ja tukea oman hyvinvointinsa edistämiseksi
- **Työllistyminen (Strategiassa työllisyys ja toimeentulo)**
 - Työllistyminen ja työllisyystilanne (erityisesti pitkäaikaistyöttömät, nuoret alle 29-v ja ulkomaalaiset)

Terveet elintavat,
Turvallinen
Kuopio, Varhainen
tuki, Osallistuva ja
vaikuttava
kuntalainen,
Työllistyminen

TERVEET ELINTAVAT

TURVALLINEN KUOPIO

VARHAINEN TUKI

OSALLISTUVA JA
VAIKUTTAVA KUNTALAINEN

TYÖLLISTYMINEN

Tavoitteet 2018-2021

- Kuopiossa on **terveellinen ja aktiivisuuden kannustava ympäristö**
- **Päihde- ja mielenterveysongelmat** vähenevät: nuoret, erityisesti ammatillisten oppilaitosten, työikäiset ja ikäihmiset
- Lapset ja nuoret **liikkuvat** vähintään suositusten mukaisesti.
- Edistetään lasten ja nuorten **hyvää ravitsemusta** sekä **ruokakasvatusta** ja ennaltaehkäistään **ylipainoa**
- Nuoret **kokevat terveydentilansa** hyväksi (erityisesti ammatillisten oppilaitosten nuorten parissa määrä lisääntyy).
- Työikäiset **liikkuvat** terveytensä kannalta riittävästi (tuki- ja liikuntaelinsairaudet, liian vähäinen liikunta)
- Työikäiset **syövät säännöllisesti ja monipuolisesti**
- Edistetään ikäihmisten **hyvää ravitsemusta** ja **ehkäistään aliravitsemusta**
- Kuopiossa ikäihmiset ovat **aktiivisia ja toimintakykyisiä**
- Ikäihmiset **kokevat terveytensä** hyväksi

TERVEET ELINTAVAT

- **Päihdeongelmat vähenevät: nuoret, erityisesti ammatillisten oppilaitosten, työikäiset ja ikäihmiset**

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">- Vanhemmuuden tuki jo neuvoloista lähtien, Lapset puheeksi toimintamalli, vanhempien aktivointi, vanhempien vertaistukiryhmät, jotta olisivat nuorten tekemisistä tietoisia- Huolen puheeksiottaminen, esim. ODA huoliarvio ja varhainen puuttuminen; ADSUME, AUDIT, Ikäihmisten päihdemittarit ja mini-interventiot- Vaikutetaan nuorten ja heidän huoltajiensa päihdeasenteisiin (mm. kouluth. kautta 8.lk:n laajat terveystarkastukset, tunnistetaan ne perheet, joihin erityisesti panostetaan).- Nuorten esikuvat (idolit päihteettömyyden kannattajiksi)- Nuoria palkitaan päihteettömydestä- Urheiluseuroissa tehtävä työ mm. nuuskaamisen vähentämiseksi - PAKKA toimintamallin vahvistaminen – päihdehaittojen ehkäisy, yhdessä anniskelijoiden kanssa valvotaan, ettei alaikäisille myydä päihteitä- Mielenterveys- ja päihdesuunnitelman arviointi ja päivittäminen- Vanhempainillat, vanhemmuuden voimavarat ja kotiintuloajat- Viestintäkampanjat ja teemapäivät- Jalkautuminen nuorten pariin – etsivä nuorisotyö- Jalkautumiset ammatillisiin oppilaitoksiin (teemat liikkuminen, päihteet, ravitsemus, suun terveys)- Savuton Kuopio toiminta- P-S syöpäyhdistys 5lk:lle savuttomuusneuvontaa- Lisää päihdepalveluja ja resursseja päihdepalveluja jo tarjoaville tahoille	<p>Kaikki</p> <p>Koulu- ja opiskth</p> <p>HEP, poliisi, elinkeinoelämä, järjestöt, terveydenh, KOP</p> <p>Viestintä, koulut, oppilaitokset, HEP</p> <p>KOP</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön toimijat</p> <p>Elinkeinoelämä</p> <p>Kolmas sektori</p>
<ul style="list-style-type: none">- Yläkoulujen pihojen kehittäminen – tekemistä päihteiden käytön sijaan - Toimiva palveluketju siten, että huomioidaan kolmannen sektorin palvelut- Jalkautuva päihdetyö ikääntyville	<p>Tilakeskus, KOP</p> <p>HEP, srk, Perusturva, Kolmas sektori</p>

TERVEET ELINTAVAT

- **Päihdeongelmat vähenevät** nuoret, erityisesti ammatillisten oppilaitosten, työikäiset ja ikäihmiset

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">- Ankkurityöryhmä poliisilaitoksella- Tie Selväksi toimintamalli- Selviämisasema	<p>Poliisi, nuorisotyö, perusturva- ja terveydenhuolto</p> <p>Kaikki Kolmas sektori</p>
<ul style="list-style-type: none">- Taloustietoa/-neuvontaa riittävän varhaisessa vaiheessa- Yksinäisyyden vähentäminen- Nuorille mielekästä tekemistä, luotettavan aikuisen vetämää toimintaa	<p>HEP, srk, Perusturva, Kolmas sektori</p>
<ul style="list-style-type: none">- Kuopion ensikotiyhdistys: Etsiväntyön työntekijä, päihdeongelmaisten vauvaperheiden tukeminen- Huomaa lapsi toiminta (päihteitä käyttävien perheiden lasten ja nuorten tuki)- Lasinen lapsuus hanke (nuorille vertaistukiryhmiä, nuorille joilla alkoholia näyttäytyy perheissä)- Kuntoutusjaksoja päihdeäideille (esim. Pihla, Amalia).	

TERVEET ELINTAVAT

• Mielenterveysongelmat vähenevät

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">- Riittävän pienet ryhmäkoot päiväkotiryhmissä ja peruskouluissa- Yhteisöllisyyden edistäminen – ryhmäyttäminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy- Perheneuvolatoiminta myös murrosikäisten perheille- Ajankohtaisista ilmiöistä tietoa vanhemmille- Oppimisvaikeudet ja neuropsykologiset erityisvaikeuksiin kuntoutus- ja tukipalveluja- Mielenterveyskuntoutujien opiskelun tuki	KOP, Perusturva ja terveydenh oito, ept- koordinaatt ori
<ul style="list-style-type: none">- Vanhemmuuden taitojen lisääminen; tiedät missä lapset ovat, huolenpito, ajan antaminen, osoita välittämistä, turvataidot ja rajat- Perheen voimavarojen tunnistaminen ja niiden vahvistaminen: psyyk, sos. ja konkreettinen käytännön apu- Edistetään luonnosta hyvinvointia toimintaa	HEP, Terveysten , Kolmas sektori, KYP, KOP
<ul style="list-style-type: none">- Varhainen tunnistaminen, huolen puheeksiottaminen ja varhainen tuki- Asiantuntijoiden jalkautuminen someen	Perusturva- ja terveyden- hoito
<ul style="list-style-type: none">- Yksi yhteyshenkilö joka kokoaa toimijaverkoston yhteen (vrt. MARAK-toimintamallin monitoimijaisen työmallin mukaisesti) ja järjestää positiivista erityiskohtelua tarvitseville avun nopeasti ja riittävästi sekä kulkee saattaen vaihtaen rinnalla- Matalan kynnyksen palvelut lapsille ja nuorille, taattava jonottomat palvelut esim. Sihti ei jonoja! Satsaus Sihtiin ja koulujen ja oppilaitosten kuraattori/ psykologi/ terveydenhoitajan palveluihin- Nuorten tukihenkilöpalvelut- Keinoja puuttua vastikkeellisen seksin aiheuttamaan ilmiöön ja lieveilmiöön + lastensuojeluilmoituksiin herkkyden lisääminen- Mielenterveyspalveluissa olevien asiakkaiden lasten ja nuorten tilanteen huomiointi sekä ohjaus tuen piiriin	Kolmas sektori Perusturva ja terveydenh oito

TERVEET ELINTAVAT

• Mielenterveysongelmat vähenevät

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">• Unen riittävyys – ohjeistus vanhemmille, lapsille ja nuorille• Digipelaaminen ja some käyttäytyminen puheeksi ja varhainen puuttuminen.• Varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa; lapsille joista herää huoli, positiivinen erityiskohtelu, vahvat tukitoimet (vrt. tutkimus 4-5vuotiaasta voidaan jo tunnistaa riski syrjäytyä)• Koulupsyykkarit ja koulutsempparit käyttöön• Ohjaamo • Kannustetaan opiskelijoita omasta hyvinvoinnistaan huolehtimiseen Tukea toiseen – sivuston ja somekanavien kautta.	KOP, Ammatilliset oppilaitokset, Amk, Vanhemmat, HEP Kolmas sektori
<p>Elämönhallinnan vahvistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Yksikön resilienssin parantaminen• Elämönhallinnan perustaitojen ohjausta ja tukea - opintojaksoksi erityisesti ammatillisen opiskelijoille, mutta jos peruskouluun myös• Elämönhallintaa tukevat ryhmät, esim. Amk: Elämäntaitokurssit• Matalan kynnyksen palvelut ja ryhmät mm: Höntsä – matalan kynnyksen liikuntaryhmät ammatillisen opiskelijoille, jännittäjien ryhmät • Mielenterveyden ensiapukurssit (MTA1, MTA2, MTANuoret)• Mielenterveystalo.fi	Kaikki Koulu, oppilaitokset HEP Kolmas sektori Terveydenhuolto HEP

TERVEET ELINTAVAT

- Koettu terveydentila paranee: erityisesti nuoret ja ikäihmiset

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">• Luonnon hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen• Lasten ja nuorten liikunnan edistäminen (liikunnallisesti aktiivisemmat kokevat terveytensä paremmaksi tutkimuksen mukaan) <p>Edistetään tutkimuksen mukaan koettua terveyttä edistävää toimintaa:</p> <ul style="list-style-type: none">- yhdessä tekemistä,- onnistumisen kokemuksia,- pärjäämistä koulussa,- sosiaalista selviytymistä,- hyväksytyksi ja arvokkaaksi kokemista	<p>KYP, HEP</p> <p>Varhaiskasvatus Koulut Terveystieteiden tutkimuskeskus Neuvola Liikuntapalvelut ja liikuntaseurat Oppilashuolto</p>

TERVEET ELINTAVAT

• Lasten ja nuorten liikunnan edistäminen

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">• Kulttuuri- ja liikuntapolut• Pienet Lapset liikkeelle toimintamalli• Ilo kasvaa liikkuen• Liikkuva koulu• Liikkuva opiskelu• Välituntiliikunnan lisääminen – koulujen piha-alueiden kehittäminen aktivoiviksi – myös yläkoulujen pihat• Kaikille nuorille vähintään yksi harrastus• Leikkipaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen suunnittelu ja toteutus leikkipaikkojen viherpalveluohjelman mukaan • Tiedon jakaminen, vanhempiin vaikuttaminen• Neuvokas perhe toiminta • Vähävaraisten lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien mahdollistaminen• Luontopolkujen ja muiden luontopalvelujen suunnittelu: virkistyspalvelujen kehittämissuunnitelman laatiminen yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa. Kiinnitetään huomiota mm. esteettömyyteen. Toteutetaan koulu- ja päiväkotien lähiluontokohteiden kartoitus. Luontoretkien toteuttaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Panostetaan neuvontaan ja viestintään. • Ennaltaehkäistään liikkumattomuuden haittoja aktivoimalla passiivisia kuntalaisia yhteistyössä paikallisten seurojen, järjestöjen ja yritysten kanssa.• Nuorten Menox – liikuntaneuvontaa vähän liikkuville nuorille	<p>HEP KOP Ammatilliset oppilaitokset</p> <p>Terveystieteiden tutkimuskeskus Kuopion kaupunki yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja yritysten kanssa</p> <p>KYP</p> <p>HEP Kolmas sektori</p>

TERVEET ELINTAVAT

- Työikäiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi (tuki- ja liikuntaelinsairaudet, liian vähäinen liikunta)

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">• Kansalaisopiston monipuolinen kurssitarjonta mahdollistaa kaikenikäisten kuntalaisten aktiivisen liikkumisen ohjatusti ja kannustaa omaehtoiseen liikkumiseen. Turvataan kurssien saavutettavuus koko toiminta-alueella.• Asukastupien liikunnalliset tapahtumat• Terve Kuopio -kioskissa sekä Nilsiään hyvinvointitorilla matalan kynnyksen palveluissa kehitetään oma- ja itsehoitoon ohjaavia matalan kynnyksen palveluita sekä laajennetaan palveluvalikoimaa mm. ryhmämuotoiseen toimintaan.	HEP Terveydenhuolto
<ul style="list-style-type: none">• Oma- ja itsehoidon edistäminen• Menox liikuntaneuvonta vähän liikkuville• Edistetään kävelyä ja pyöräilyä, rakennetaan erilaisia ulkoilu- ja lähiliikuntapaikkoja.• Pyöräilyn edistämishjelmassa osoitettujen hankkeiden toteutus• Kaupunkipyörät• Luodaan esteetöntä toimintaympäristöä kaduille ja yleisille alueille, myös talven ajalle	KYP Viestintä
<ul style="list-style-type: none">▪ Innostetaan ja tuetaan liikkumaan aktiivisesti ja tuetaan arkiliikkumista, Liikuntapiirakka_työikäiset▪ Korostetaan palveluissa liikunnan sosiaalista, terveydellistä ja hyvinvointia edistävää merkitystä▪ Kehitetään ja lisätään lähiliikuntapaikkoja. Puistoympäristöjä kehitetään niin, että niitä voi käyttää ns. matalan kynnyksen liikuntapaikkoina.▪ Kirjasto tarjoaa yhteistyössä lainattavia liikuntavälineitä kansalaistoiminnan yksikön kanssa (liikuntavälineet ovat etupäässä kuntouttavia)▪ Edistetään luonnossa tapahtuvaa ulkoilua ja retkeilyä patikoiden, pyöräillen, moottorikelkkaillen, veneillen, meloen... ja rakennetaan sekä ylläpidetään em. toimintojen palveluverkostoa	KYP Terveydenhuolto HEP KYP

TERVEET ELINTAVAT

• Ikäihmiset ovat aktiivisia ja toimintakykyisiä

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">▪ Ikäystävällinen Kuopio-ohjelman päivitys ja sen mukaiset toimenpiteet▪ Kuvakukko Kuopiossa ja KinoManttu Nilsissä tarjoavat monipuolista elokuvatarjontaa kaikille. Eläkeläisten elokuvakerhot yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa (mm. ISAK)▪ Kehitetään ikäihmisten ja erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten mahdollisuuksia tutustua kulttuurin aloihin ja ilmaista itseään eri taiteen alojen avulla▪ Kulttuuriluotsitoiminta - tukea tarvitsevien henkilöiden pääsy konsertteihin ja taide-elämyksiin▪ Kaupungin ulkoilureittien suunnittelussa kiinnitetään enemmän huomiota ikääntyneiden liikkumiseen ja osa reiteistä rakennetaan esteettömiksi ja varustetaan tavallista runsaammin levähdyspaikoilla. Ulkoilureittien esitteisiin ja karttoihin mainitaan reitin vaativuudesta ja kulkukelpoisuudesta eri vuodenaikoina. Esteettämiä reittikarttoja tulee tehdä.▪ Matalan kynnyksen ryhmätoiminta▪ Kehitetään seniorikorttia.▪ Tiedotetaan liikkumisen mahdollisuuksista▪ Talvella katujen ja teiden liukkautta ehkäistään kunnossapidolla. Tekstiviestimäistutuksia sään liukkaudesta pyritään lisäämään ikäihmisille.▪ Kulkureitit ja rakennukset ovat esteettämiä▪ Asukastuville järjestetään esteettämiä kevyenliikenteen reitit.▪ Julkisista rakennuksista laaditaan esteettämysselvitykset, jotka ovat helposti kuntalaisten käytettävissä.▪ Tarjotaan kaikille avoimia vertaisohjattuja liikuntaryhmiä. Ikääntynyt voi osallistua ja toimia halutessaan vertaisohjaajana. Tehdään kaupunkitason suunnitelma Kuopion vertaistoiminnan tukemisen ja koordinoiminnin vahvistamiseksi.	HEP KYP Viestintä

• Ikäihmiset ovat aktiivisia ja toimintakykyisiä

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none"> • Laajennetaan kulttuuri vanhustyön kumppanina – toimintamallia toiminnan painottuessa erityisesti kotona asuviin ikäihmisiin mm. Kulttuuriluotsi-toiminnalla, kotiin vietävillä kirjastopalveluilla ja teatterin tuomisella ikääntyvien luo. Järjestöjen tuottamia hyvinvointia edistäviä palveluita tuotetaan paikallislähtöisesti, eli paikallisten ihmisten, järjestöjen, yritysten ja kaupungin yhteistyön toimesta • Koteihin ja lähikohtaamispaikkoihin kulttuurista palvelutuotantoa erityisesti ikäihmisille, joilla ei ole mahdollisuutta itse hakeutua kulttuurin tai taiteen pariin • Kirjaston Kirjoja kotiin –palvelu tuo aineistoa ja liikuntavälineitäkin niille asiakkaille kotiin, jotka eivät itse pääse kirjastoon esimerkiksi korkean iän tai liikuntaesteisyyden vuoksi • Lahjoita lukuhetki – kohtaamisia kirjojen äärellä –palvelun kirjasto toteuttaa yhteistyössä palvelutalojen kanssa • Kirjasto tarjoaa yhteistyössä lainattavia liikuntavälineitä kansalaistoiminnan yksikön kanssa (liikuntavälineet ovat etupäässä kuntouttavia) • Kulttuurikahvila 60+ • Lisätään sukupolvien välistä vuorovaikutusta kaupungin omissa ja muiden toimijoiden toiminnoissa • Mahdollistetaan ikäihmisten liikkuminen osallisuutta edistäviin toimiin kehittämällä julkista liikennettä • Voimaa Vanhuuteen toiminta juurtuu koko kaupungin laajuiseksi <ul style="list-style-type: none"> • monipuolisella liikunta- ja tasapainoharjoittelulla pystytään vähentämään kaatumisriskiä sekä parantamaan aivoterveyttä ja edistämään toimintakykyä ja kotona asumista • kaupungin yhteistyö seurakunnan, eri järjestöjen ja yritysten kanssa 	<p>HEP KYP Kolmas sektori Yritykset Terveysten huolto Seurakunta</p>

TERVEET ELINTAVAT

- Edistetään lasten ja nuorten **hyvää ravitsemusta** sekä **ruokakasvatusta** ja ennaltaehkäistään **ylipainoa**
- Työkäiset **syövät säännöllisesti ja monipuolisesti**
- Edistetään ikäihmisten **hyvää ravitsemusta** ja **ehkäistään aliravitsemusta**

Toimenpiteet

Vastuu

Ravitsemus:

- Vasun ruokakasvatuksen toteuttaminen käytännössä mm. Pedagoginen ruokalista
- Sokerin käyttöohje käytössä varhaiskasvatuksessa
- Kouluruokailuun osallistumisen lisääminen sekä kouluruokailusuosituksen toteutumisen edistäminen
- Kansalliset ruokasuositukset käyttöön: varhaiskasvatus ja koulu, joukkoruokailu
- Sydänmerkkiateriat
- Lihavuuden hoitopolku
- Käypä hoito _lasten lihavuus ja Käypä hoito _aikuisten lihavuus
- Neuvokas perhe
- Lihavuus laskuun toimintamalli
- Ravitsemuksessa tavoitteena on ikääntyneen riittävä energiansaanti, monipuolinen ruokavalio sekä D-vitamiinin saanti ravitsemussuositusten mukaisesti. Vajaaravitsemuksen ehkäisy, tunnistaminen ja hoito
- Liikuntaneuvontaan vahvasti mukaan ravitsemusneuvontaan

KOP
HEP
Terveydenhuolto

Sopimukset
ruokapalvelun
tuottajan kanssa

TERVEET ELINTAVAT

- **Terveellinen ja aktiivisuuteen kannustava ympäristö**

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">• Terveellinen ja aktiivisuuteen kannustava ympäristö:• Lähiliikuntapaikat kaikkiin kaupunginosiin.• Päiväkoti ja koulujen pihojen kehittäminen• Kevyen liikenteen väylien kehittäminen koulujen läheisyydessä• Fiksun liikkumisen edistäminen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne ja kimpakyydit)• Kansalaisopiston ja asukastupien liikunnalliset kurssit ja tapahtumat• Pyöräilyn edistämishjelmassa osoitettujen hankkeiden toteutus▪ Satama ja venepaikkojen suunnittelu ja toteutus palveluohjelman mukaan <p>+ muiden viherpalveluohjelmien laatiminen</p>	<p>KYP HEP KOP</p> <p>Yksityiset yritykset Kolmas sektori</p> <p>KYP</p>

TERVEET ELINTAVAT

TURVALLINEN KUOPIO

VARHAINEN TUKE

OSALLISTUVA JA
VAIKUTTAVA KUNTALAINEN

TYÖLLISTYMINEN

Tavoitteet 2018-2021

- Kuopiossa on **turvallinen ja viihtyisä ympäristö**
- Kuopiossa **ei kiusata** ketään
- **Seksuaalista häirintää, fyysistä uhkaa ja väkivaltaa ei esiinny**
- **Ketään ei syrjitä**
- **Perheväkivalta** ja myös kodin ulkopuolella tapahtuva **väkivalta** vähenee
- **Liikenneonnettomuudet** vähenevät (moponuoret, jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet, nuoret ajokortin saaneet)
- **Ikäihmisten kodit ovat turvallisia asua**

TURVALLISUUS

• Kuopiossa on turvallinen ja viihtyisä ympäristö

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">Parannetaan keskustan ja muiden alueiden turvallisuutta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. MTT:n toimenpiteiden toteutus.Laaditaan ja toteutetaan eri viherpalveluohjelmiaHyödynnetään asiakas- ja asukastietoa turvallisen elinympäristön kehittämisessä.	KYP
<ul style="list-style-type: none">Edistetään yhteisöllisyyttä ja siten vahvistetaan elinympäristön turvallisuuttaTavoitteena turvalliset koulumatkat yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Koulua ja koulun ympäristöä kehitetään yhteisöllisesti alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.Pelastustoimi seuraa aktiivisesti yhteiskunnan turvallisuuskehitystä sekä ennakoii ja tuottaa tietoa. Päivityksessä huomioidaan kumppanuusverkoston ohjeet ja kansalliset riskienarvioinnit taustatietona.Ehkäistään elinympäristön pilaantumista. Riskien arviointi lupakäsittelyssä. Edistetään ja valvotaan viranomaistyössä ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. MTT:n huomioiminen.Edistetään keskustan täydennysrakentamista ja asukasmäärän lisäämistä keskustassa. Asumisen lisääntyminen keskustassa vaikuttaa myönteisesti keskustan turvallisuuteen (sosiaalinen kontrolli)Some-toiminnan kehittämiseen ja seurantaan riittävä resurssi, markkinoinnin, koulutus- ja oheismateriaalin kehittäminen.	HEP KOP P-S pelastuslaitos KYP
	Viestintä

TURVALLISUUS

- Ketään ei kiusata
- Ketään ei syrjitä

Toimenpiteet

- Yritys, järjestökenttä mukaan vahvemmin -> avustusten ohjaus
- Ei tyydytä nykytilanteeseen – tehtävä toisin, jotta saadaan muutos aikaan
- Yhteisöllisyyden tukeminen
- Kiusaamiseen ja fyysiseen uhkaan puututaan aktiivisesti
- Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma varhaiskasvatuksessa ja koulussa eri kouluasteilla
- Kiusaamisen ehkäisyn kampanjat – asian pitäminen pinnalla
- Vertaisryhmä kiusatuille
- Lasten ja nuorten vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehittäminen
- Teemapäivät ja –viikot sekä -pajat: kaveriviikot, päiväkotit- ja koulurauhan julistus, viestikisat, jalkapallo yms. tapahtumat kaveruus teemalla, Hyperhiihtoloma, Supersyysloma, Pakkaspäivät
- Who Cares videot koulujen käytössä
- Välkkäriohjaajat koulutetaan kiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumiseen
- Aikuiset puuttuvat AINA kiusaamiseen; kerrotaan lapsille ja nuorille mikä on hyvän tavan mukaista käyttäytymistä/ huonoa käyttäytymistä ja mikä on kiusaamista – missä menee raja
- Rohkaisua tilanteisiin puuttumiseen – esiopetus, päiväkodit, koulut. Kannusta aikuisia puuttumaan + rohkaistaan kaikkia puuttumaan.
- Lisätään koulun ja somen ja vapaa-ajan harrastusten kautta vanhemmille ja nuorille kiusaamiseen puuttumisen keinoja
- Kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen työryhmä suunnitelmat ja toimenpiteet
- Puheeksiottamisen koulutus kouluhenkilökunnalle ja harrastuspiireihin
- Nettipoliisi
- Erilaisuuden ymmärtämisen tukeminen, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo suunnitelma
- Kiusaamisen jälkihoito toimintamalli (MLL) ja kiusattujen ryhmät

Vastuu

Kaikki
Oppilas- ja opiskeluhuolto,
Koulut,
Terveystieteiden keskus,
Oppilaitokset,
Nuorisotyö,
Seurakunta,
Poliisi,
HEP
Aikuiset kuntalaiset
puuttuvat kiusaamiseen,
[Varhaiskasvatuksessa](#)
kiusaamisen
ennaltaehkäisyn ja
puuttumisen suunnitelma,
Vuorovaikutus- ja
tunnetaitojen ohjaajan
[käsikirja](#) eli kiitos
kaveruudelle käsikirja,
WHO CARES ry,
Opiskelu- ja oppilashuollon
ohjausryhmässä valittu
painopisteiksi (sis th),
Tyttyjen Talo,
MLL jne.

TURVALLISUUS

- Seksuaalista häirintää, fyysistä uhkaa ja väkivaltaa ei esiinny
- Perheväkivalta ja myös kodin ulkopuolella tapahtuva väkivalta vähenee

Toimenpiteet	Vastuu
<p>SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ:</p> <ul style="list-style-type: none">• Monialainen turvallisuustyöryhmä• Turvataitoja lapsille• Turvallisuussuunnitelma• Kiusaamiseen ja häirintään liittyvä suunnitelma (jokaisen koulun sivulla oppilashuoltosuunnitelman sisällä) tarkistettava• Tyttöjen Talon seksuaaliväkivallan vähentämiseksi• Tyttöjen Talon seksuaalikasvatusrata• Seksuaaliterveyskasvatusta (kouluth) 4-5lk:t• Lastensuojeluilmoitus herkkyys vastikkeellisesta seksistä (alaikäiset).• MARAK työryhmä ja siitä tiedottaminen• Seksuaaliterveyden edistämisen työryhmän suunnitelmat toimenpiteineen seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi	<p>Kolmas sektori</p> <p>Koulut ja oppilaitokset</p> <p>Perusturva- ja terveydenhuolto</p>
<p>FYYSINEN UHKA, PERHEVÄKIVALTAAn ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä yhteistyössä</p> <ul style="list-style-type: none">• Puheeksiotto• MARAK- toimintamalli• Väkivallan ennaltaehkäisyn toimintamallin selvittäminen• Ennaltaehkäiseviä toimia kaivataan, vahvempia – yhteys kiusaamisen ehkäisyyn ?• Ks. Ehkäisevä päihdetyö• Ankkuri toimintamalli: rikoksen tekijät, perheväkivalta, uhka-arviot	<p>Sakky, peruskoulu, poliisi,</p> <p>HEP KOP Terveydenhuolto</p>
<ul style="list-style-type: none">• Oppilas- ja opiskeluhuollon suunnitelmien kehittäminen: mikä missäkin koulussa on erityinen haaste ja mitä toimii – miten haasteisiin puuttua vrt. kouluterveyskyselyjen tulokset : oppilaat (esim oppilaskunnasta) vanhempainyhdistyksen edustaja (vanhempi), th, opetushenkilöstö, kuraattori/psykologi . Suunnitelmassa kuvataan mitä toimenpiteitä tehdään oppilashuollossa -> jatkossa tämän kehittäminen yhdessä koulukohtaisten tulosten mukaan	<p>Oppilas- ja opiskeluhoito Koulut, oppilaitokset Vanhempainyhdistykset Vanhemmat ja oppilaat/ opiskelijat</p>

TURVALLISUUS

- Liikenneonnettomuudet vähenevät (moponuoret, jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet, nuoret ajokortin saaneet, ikääntyneiden ajokyky)
- Ikäihmisten kodit ovat turvallisia asua

Toimenpiteet	Vastuu
<p>LIIKENNEONNETTOMUUDET Vähenevät:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kuopion monialainen turvallisuustyöryhmän toiminta ja turvallisuussuunnitelma osana sähköistä hyvinvointikertomusta.• Liikenneturvallisuuden edistäminen Suojatiesuojelija toiminnalla• Huomio juuri ajokortin saaneisiin ja ikääntyneiden ajokykyyn• Liikenneturvallisuutta edistävä liikennesuunnittelu• Liikenneturvallisuutta tukeva teiden kunto ja kevyen liikenteen väylät	<p>Turvallisuusviranomaiset Liikenneturva HEP</p> <p>KYP</p>
<p>IKÄIHMISTEN kodit ovat turvallisia asua</p> <ul style="list-style-type: none">- Esteettömät kulkureitit- Riittävä valaistus- turva-apuvälineet- Valistus- Kaatumisseula- Kodin turvallisuuden tarkistuslistat	<p>Terveydenhuolto KYP</p>

TERVEET ELINTAVAT

TURVALLINEN KUOPIO

VARHAINEN TUKEA

OSALLISTUVA JA
VAIKUTTAVA KUNTALAINEN

TYÖLLISTYMINEN

Tavoitteet 2018-2021

- **Lapsiperheet saavat varhaista ja avohuollon tukea tarvittaessa** (huomioidaan myös maahanmuuttajalapsiperheet)
- **Ikäihmiset saavat tukea kotiin**

VARHAINEN TUKI

- **Lapsiperheet saavat varhaista ja avohuollon tukea tarvittaessa (huomioidaan myös maahanmuuttajalapsiperheet)**

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">- Lapsiperheiden kotipalvelun kehittäminen- varhainen tuki lapsiperheille https://www.kuopio.fi/tukea-lapsiperheille ja näistä tiedottaminen, mukaan lukien perhetyö- Huolen tunnistamisen ja varhaisen puuttumisen vahvistaminen- Perhekeskeisen ja moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen- Perhekumppanit (soslapsikylä ja sip (vaikuttavuusinvestointi))- LAPE: Perhekeskukset- MLL Perhekummitoiminta perheille; 0-8-v. lasten perheet, kaveritoiminta 4-17 -vuotiaille, ystäväksi maahanmuuttajaäideille toiminta, perhekahvilat- vanhempainkoulu (perusteita, rajoja, välittämistä)- Kokonaiskoulupäivät- Perhesuunnittelu- Päihdetyö ja väkivallan ennaltaehkäisy- Suun terveydenhuollon ODA- mallilla etsitään ja ohjataan erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria.- Valtakunnallinen LAPE-ohjelman mukaiset toimenpiteet- Sosiaalihuoltolain mukaisissa perhepalveluissa ja lastensuojelun avohuollossa pilotoidaan lapsiperhepalveluiden asiakaskorttia (avun tarpeen tunnistaminen ja resurssiohjaus).- Lastensuojelutyötä uudistetaan pilotoimalla ns. systeemisen lastensuojelun toimintamallia, joka perustuu perheterapeuttiseen työotteeseen ja vahvaan vuorovaikutukseen perheiden kanssa.- Nuorten Starttipaja-hanke pilotoi työvalmennuskokeilua nuorille, joilla ei ole peruskoulun jälkeen koulutuspaikkaa.- Kehitetään yhteistyötä lapsiperhepalvelujen osalta (sote-integraatio) ja pilotoidaan 3X10D mittaria huolen tunnistamisessa. Tarjotaan lisätukea tarvitseville varhaisemmassa vaiheessa. Vastaanottoaikoja, avovastaanottoa ja puhelinpalvelua laajennetaan sekä kehitetään ryhmätoimintoja ja sähköisiä palveluja.	<p>Perhepalvelut</p> <p>Lastensuojelu</p> <p>Päivähoito</p> <p>Neuvola</p> <p>Koulu</p> <p>Nuorisotyö</p> <p>Järjestöt, yhdistykset</p> <p>Soslapsikylä</p> <p>Terveydenhuolto</p>

VARHAINEN TUKI

- **Lapsiperheet saavat varhaista ja avohuollon tukea tarvittaessa (huomioidaan myös maahanmuuttajalapsiperheet)**

Toimenpiteet	Vastuu
<ul style="list-style-type: none">▪ Jatketaan olemassa olevia hyviä käytänteitä mm. Varhaisen tuen koordinaattori -toiminta, Lastenneuvolan, varhaiskasvatuksen ja lapsiperheiden sosiaalityön alueellinen yhteistyömalli, Kulttuurikuriiritoiminta, seurakuntayhtymä -yhteistyö sekä vuosiluokkiin sitomaton esi- ja alkuopetus –malli.▪ Tuetaan lapsiperheitä tarjoamalla opiskeluhuollon tukea riittävän varhain ja tekemällä yhteistyötä muun palveluverkoston kanssa. Toteutetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden tuen prosesseja yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja 2. asteen koulutuksen sekä muun palveluverkoston kanssa.▪ Kulttuuristen perhepäivien sisällöillä kaupungin eri alueilla tuetaan perheiden arkea, vuorovaikutusta sekä yhdessä toimimista ja tekemistä.	Perhepalvelut Lastensuojelu Päivähoito Neuvola Koulu Nuorisotyö
<ul style="list-style-type: none">▪ Maahanmuuttajien terveydenhuolto▪ Sujuva opintopolku▪ Onnistunut kotouttaminen▪ Ystäväksi maahanmuuttajaäidille-toiminta, Kaveritoiminta lapsille, lukumummi- ja vaaritoiminta (MLL)▪ Ystäviä maahanmuuttajalapsiperheelle - kiinnittyminen yhteiskuntaan ja yhteisöön▪ Varhainen tehostettu tuki tarvittaessa	Järjestöt, yhdistykset Soslapsikylä Terveystu lto

TERVEET ELINTAVAT

TURVALLINEN KUOPIO

VARHAINEN TUKEA

OSALLISTUVA JA
VAIKUTTAVA KUNTALAINEN

TYÖLLISTYMINEN

Tavoitteet 2018-2021

- Kuntalaiset ovat **aktiivisia** ja heillä on mahdollisuus **osallistua ja vaikuttaa**
- Kukaan **ei koe tahtomattaan yksinäisyyttä** (erityisesti miehet 20-54v ja ikäihmiset)
- Kuntalaiset **saavat tietoa ja tukea** oman hyvinvointinsa edistämiseksi

OSALLISTUVA JA VAIKUTTAVA KUNTALAINEN

- Kuntalaiset ovat aktiivisia ja heillä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa
- Kukaan ei koe tahtomattaan yksinäisyyttä (erityisesti miehet 20-54v ja ikäihmiset)
- Kuntalaiset saavat tietoa ja tukea oman hyvinvointinsa edistämiseksi

Toimenpiteet

Vastuu

- Osallisuus ja sen käytäntöön juurtuminen; osallisuuden työkalut käyttöön
- Vasu: varhaiskasvatuksessa lasten osallistaminen
- Lähidemokratiajaosto ja lähidemokratiamalli, pitäjäraadit
- Asukastuvat lähiöissä palvelualustana erilaisille toimijoille: tarjoavat yhdessäoloa, tukea ja virkistystä, ikäihmisille tilaisuuksia toimintaan joissa voi samalla luoda yhteyksiä muihin ihmisiin
- Etsivä eläkeläistyö: vastavoimana polarisoitumiselle ja ikäihmisten syrjäytymiselle panostetaan etsivään eläkeläistyöhön, niin ettei kukaan koe tahtomattaan yksinäisyyttä
- Ohjaus järjestö-, yhdistys-, vertais- ja vapaaehtoistoiminnan pariin
- Kirjastossa mm. lukupiirejä ja kirjoittajaryhmä. Myös muissa kirjaston tapahtumissa asiakkaina senioreja, mm. kirjailijavierailut, kirjastotanssit, kirja eläväksi –tapahtuma yms.
- Toimiva, aktiivinen lapsiparlamentti ja nuorisovaltuustoa sekä vanhusneuvosto– näistä tiedottaminen ja kohderyhmän huomioiminen suunnitteluvaiheessa
- Kulttuuriin aktivointi koordinoi ja kehittää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kulttuurikasvatusta ja kulttuurisen osallisuuden ja saavutettavuuden toimintamalleja.
- Yhteisöllisen asumisen kehittäminen
- Kaupunki kehittää päätöksenteon avoimuutta ja viestintää (kaikki toimialat)
 - ympäristöjen, palvelujen ja rakennusten kehittämiseen otetaan kohderyhmä mukaan
 - asukkaiden/asiakkaiden ja muiden sidosryhmien osallistaminen jo valmisteluvaiheessa, erityisesti uudessa Kohtaamossa
 - osallistetaan pitäjäraadit
 - luodaan toimintamalleja osallistamisprosessiin, koulutusta toimintamallin toteuttamiseen
 - viestitään eri kanavin, myös somessa
 - kehitetään kaupungin www-sivujen päätösviestintää

HEP
Konsernipalvelut

Lapsiparlamentti

Nuorisovaltuusto

KYP

Kaikki

TERVEET ELINTAVAT

TURVALLINEN KUOPIO

VARHAINEN TUKI

OSALLISTUVA JA
VAIKUTTAVA KUNTALAINEN

TYÖLLISTYMINEN

Tavoitteet 2018-2021

- Työllistyminen ja työllisyystilanne (erityisesti pitkäaikaistyöttömät, nuoret alle 29-v ja ulkomaalaiset)

TYÖLLISTYMINEN

- Työllistyminen ja työllisyystilanne (erityisesti pitkäaikaistyöttömät, nuoret alle 29-v ja ulkomaalaiset)

Toimenpiteet	Vastuu
Digitaidot ”pudokkaille”	HEP, TE-toimisto, Konserni
Työllistymisen edistämisen ryhmä – yhteinen ideariihä yhteisten toimenpiteiden miettimiseksi	Työllistymispalvelut kutsujana?
<p>Kouluun kiinnittyminen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nivelvaiheiden tukeminen (peruskoulu-ammattillinen jne.) Opiskelukyvyn tukeminen eri kouluasteilla• oppilas- ja opiskeluhuollon suunnitelman mukaiset toimenpiteet (oppilaitoskohtaiset) huomioiden kunkin koulun erityispiirteet (ks. Koulukohtaiset kouluterveyskyselyt).• Oma tukihenkilö positiivista erityiskohtelua vaativille• vajaatyökykyisten opiskelijoiden tuki opiskellessa ja valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen tukeminen.• Lisätään oppilaan ohjauksen ja tuen yhteistyötä perusopetuksen, nuorisopalveluiden ja toisen asteen toimijoiden kesken.• Lisätään lukion aloituspaikkoja ja lisäopetuspaikkoja tarpeen mukaan, tehdään yhteistyötä Sakkyn kanssa.	<p>Peruskoulu Toinen aste Korkeakoulut</p> <p>Oppilashuoltoryhmät, nuorisotyö, terveydenhuolto, kouluterveydenhuolto, opiskeluterveydenhuolto</p>
<ul style="list-style-type: none">• Ehkäistään opintojen keskeytymistä• Sujuva hyvä kotoutuminen• Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö• Tukevan Starttipajat• Ei 3kk odotusta työttömänä• Nuoret Duuniin –hanke• Koulupudokkaiden ehkäisy• Tehostetaan perusopetuksen kolmiportaisen tuen toimivuutta.	<p>Kuopion kaupunki</p> <p>Kolmas sektori</p> <p>Oppilaitokset</p>

TYÖLLISTYMINEN

- Työllistyminen ja työllisyystilanne (erityisesti pitkäaikaistyöttömät, nuoret alle 29-v ja ulkomaalaiset)

Toimenpiteet

- Tiivistetään yhteistyötä työnantajien kanssa, jotta pitkäaikaistyöttömiä saadaan sijoittumaan enemmän avoimille työmarkkinoille.
- Tehostetaan projektiluonteisesti 1000 päivää työttöminä olleiden selvittelyä (palvelutarpeen arviointi ja ohjaus, työkykykartoitukset ja ammatillinen kuntoutus, eläkeselvittelyt, työelämäkokeilut, työllistäminen 3.sektorille.
- Otetaan työllisyysnäkökulma huomioon investointeja suunniteltaessa, kilpailuttaessa ja ajoitettaessa.
- Työllistetään pitkäaikaistyöttömiä mahdollisuuksien mukaan palvelualueen eri toiminnoissa.
- Nuorisopalveluiden monialainen työryhmä seuraa nuorten työllistymistä ja tekee tarvittavia toimenpide-ehdotuksia.
- Toiminta- ja työkykyselvittelyt sotessa
- Jatketaan työttömien terveystarkastusmallin kehittämistä terveydenhuollossa.
- Otetaan työllisyysnäkökulma huomioon KYP investointeja suunniteltaessa, kilpailuttaessa ja ajoitettaessa. Investointitason nosto parantaa infra-alan työllisyyttä
- Tuetun työllistämisen palvelukokonaisuus asukastuvilla.
Maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen asukastuvilla.
- Tarjotaan työ- ja harjoittelumahdollisuuksia nuorille ja työttömille.
- Kehitetään perehdyttämistä ja tutorointia sekä työyhteisön valmiuksia ottaa vastaan määräaikaista työntekijöitä.
- Tiivistetään yhteistyötä työnantajien kanssa, jotta pitkäaikaistyöttömiä saadaan sijoittumaan

Vastuu

Kaikki Kuopion palvelualueet